

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA.
Strada Zrinyi N-rul 11.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Lee
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisele nu se in-
napoiază.

Viena și Berlinul.

— Dela colaboratorul nostru special. —

Viena, 9 Octombrie.

N'am de gând să fac o paralelă între aceste două orașe, nici din punct de vedere geografic, nici în ce privește dezvoltarea lor arhitectonică și nici asemănând populația lor, ci voi ca numele lor să ne fie de data asta două simboluri ce reflectează viu deosebiriile dintre politica balcanică a Germaniei și cea a Austro-Ungariei. Corespondentul dv. a avut ocazie să vorbească cu un personaj, care stă în legături intime cu cercurile diplomatice conducătoare ale Germaniei. Din conversația ce a avut loc m'am putut convinge deplin că, „debacle”-ul suferit în cursul crizei balcanice de politica noastră externă, n'a avut darul să desmetecească câtuși de puțin din rătăcirile lor diplomatice pe domnii dela Ballplatz. Contele Berchtold și colaboratorii dsale, nu numai că nu fac nimic pentru repararea greșelilor din trecut, dar ei la greșelile vechi adaug altele nouă.

Informatorul meu mi-a lămurit cu multă pricepere, cât de mare este importanța împrumutului român contractat în Germania. Telegrama împăratului Wilhelm către regele Carol, imediat după încheierea păcii dela București, dovedea, că Germania a recunoscut situația adevărată, și că intenționează să facă în viitor, în Balcani, o politică reală și sănătoasă, în scopul căreia foarte natural, primul pas era asigurarea unor relații din cele mai prietenești cu România, care prin interven-

țiunea ei militară și-a asigurat, dintr'o singură lovitură, o situație dominantă în Balcani. Legăturile cordiale, ce s'au creiat prin schimbul de telegrame dintre împăratul Wilhelm și regele Carol, apoi prin cel dintre factorii politici conducători dela Berlin și dela București, au avut ca continuare primirea strălucită de care s'a bucurat regele Greciei la curtea împăratului Germaniei.

Austro-Ungaria, însă, țifnoasă și plină de răutate, a criticat cu o vădită nepretenie pacea dela București, al cărei caracter definitiv, cei de pe Ballplatz-ul din Viena nu voiau să-l recunoască, ci preferau să-și piardă vremea umblând după rochia Bulgariei.

Dar cu aceasta seria greșelilor și a stângăciilor nu s'a terminat încă. A sosit momentul ca România să-și plaseze împrumutul de milioane. Multă vreme părea că sarcina acestui împrumut va fi primită de capitalul francez. Se vorbea deja de o importantă victorie a triplei antante asupra puterilor din tripla alianță, când deodată s'a răspândit vestea că tratativele inițiate de guvernul român cu Franța n'au reușit, iar piața de bani germană s'a declarat gata să acorde României împrumutul. Aceasta n'a fost un lucru atât de ușor și simplu, cum s'ar părea. Guvernul german a negociat săptămâni întregi cu băncile germane, pentruca să obțină un rezultat și favorabil și pozitiv. La stăruințele neobosite ce a depus guvernul german, băncile germane au căzut în sfârșit de acord să dea României în condiții favorabile împrumutul, cu toate că lipsa cea mare de bani nu permitea vărsarea unor sume atât de mari în străinătate.

La Berlin, însă, se știa foarte bine ce im-

portanță politică are împrumutul român și de aceea au trebuit învinse orice piedeci. Berlinul s'a străduit dealtcum să provoace o dispoziție favorabilă și la Viena, ca și capitalul austriac să contribuie la împrumutul României. Or n'are chiar Austro-Ungaria, în primul loc, un mare interes, ca să fie părtașe la aceste tranșacțiuni financiare? Băncile austriace aveau capitalul necesar pentru a contribui la împrumutul român. Dar indemnul Germaniei nu s'a putut valida în biroul de externe austro-ungar. *Aceiași factori de influență, faimoșii diplomați maghiari, cari singuri fuseseră de vină pentru toate greșelile politice nenorocite a monarhiei în Balcani, aceiași oligarhi încălțați de ură împotriva Românilor, aceiași dușmani ai păcii dela București s'au făcut și de data asta luntre și punte, ca să împiedece și zădărnicească participarea și a capitalului austro-ungar la împrumutul român.* Dețin această informație dela locurile cele mai competente. Viitorul va arăta ce urmări vor avea pentru monarhie, în privința politică și cea economică, aceste machinațiuni ungurești.

E bine însă ca opinia publică românească, atât cea din regatul liber, cât și cea din Ungaria, să fie din nou, edificată...

În Germania, industria și comerțul, se pregătesc pentru exportul în Balcani, în gările centrelor mari de comunicație germane vagoanele stau deja încărcate de plecare, iar la noi?... Noi atârnăm de pulpana oligarhiei maghiare. Dar până când?

Octave Mirbeau.

Portofoliul.

Intr'o seară târziu, după o zi nerodnică, Jean Guenille se hotărî să se întoarcă acasă... Acasă!... El numea astfel o bancă pe care o alesese în squarul de pe place d'Anvers, și pe care dormea de mai bine de o lună, cu bolta unui castan drept baldachin... În clipa aceea, era tocmai pe bulevard, în fața teatrului Vaudeville, unde concurența în fiecare seară mai numeroasă, puțină sa agilitate, precum și nenorocul nu-l făcuseră să adune toată seara decât... doi bani de cinci... Și aceia chiar nu aveau curs, fiind străini...

— Să dea doi bani stricați unui biet om ca mine... un milionar!... mai mare păcatul...

Și-l revedea pe domnul care-i făcuse pomana... un domn frumos, bine îmbrăcat... cravată albă... plastron strălucitor... baston cu mâner de aur... Și Jean Guenille înălța din umeri, fără ură...

Ceea ce-l supăra mai mult, era drumul până la place d'Anvers... Era tare departe, și ținea să doarmă pe banca lui. Pău nu-i era acolo... nimeni nu-l deranja... căci îi cunoștea pe vardisti cari străjuiau prin partea locului și cărorora fiindu-le milă de el, îl lăsau să doarmă în toată voia...

— *Sacristi!*... spuse el... ce zi rea am avut... De trei săptămâni n'am avut zi așa rea... Are

dreptate lumea când zice că negoțul nu mai merge... Dacă vina e a Englezilor... precum se pretinde... dracul să-i ia pe Englezi!...

O porni la drum, cu nădejdea că va întâlni în cale-i un domn milos, ori un bețiv generos, cari să-i dea doi bani... doi bani adevărați... cu cari să-și cumpere pâine a doua zi de dimineață.

— Doi bani... doi bani adevărați... doar nu e California!... își zicea, mergând încetșor... căci afară de oboseală, mai pătimea de o ernie, care-l făcea să sufere mai mult ca de obicei.

Și, cum umbla de vre-un sfert de ceas, fără să-l fi întâlnit încă pe providențialul domn, el simți deodată, sub picioare, ceva moale... Se gândi mai întâi că era vre-o murdărie... Apoi, își zise că era poate ceva bun de mâncat... Mai știi?... Providența nu-i prea iubeste pe săraci, ea nu le prea rezervează surprize fericite... Cu toate acestea, își aduse aminte că a găsit odată în rue Blanche, o ciosvârtă proaspătă de miel, o ciosvârtă enormă și magnifică, căzută, fără îndoială din trăsura vre-unui măcelar... Ceea ce simțea, acuma sub tălpi nu era desigur o ciosvârtă... dar poate că era vre-o costiță... vre-o bucată de ficat, vre-o inimă de vițel...

— Ei!... își zise el... să vedem ce e...

Și se aplecă să culeagă obiectul pe care-l ținea sub picioare...

— Hai?... făcu el, după ce-l pipăi... nu e bun de mâncat... M'am păcălit...

Strada era pustie... Nici un vardist... Se apropie de un felinar ca să-și dea seama de ce ținea în mână...

— Ei, asta!... asta-i nostim... rosti el cu glas tare.

Era un portofoliu de marochin negru, încrustat cu argint... Jean Guenille îl deschise, îi cercetă conținutul... Într'una din despărțituri găsi un teanc de bancnote... zece bancnote de câte o mie de franci prinse între ele cu un ac cu gămălie...

— Ei, asta!... repetă el...

Și clătînd din cap adăugă:

— Când mă gândesc că sunt oameni cari au portofolii din astea prin buzunare... și prin portofolii câte zece mii de franci!... Mai mare păcatul...

Căută și prin celelalte despărțituri... Nu găsi nimic... Nici o cartă de vizită... nici o fotografie... nici o scrisoare... nici un indiciu asupra proprietarului averei... pe care o ținea în mână. Și închizând portofoliul, își zise:

— Ei acum, să-mi fie de bine!... Va trebui să trec pe la comisarul de poliție. Asta-mi lungeste calea... și sunt tare... tare obosit... Nu, zău... n'am noroc în astă seară...

Strada era tot pustie... Nici un trecător... Nici un vardist... Jean Guenille se întoarse din drum, și intra în comisariatul cel mai apropiat.

Cu mare greutate ajunse până la magistrat... Sdrențele de pe el, pielea descărnată și cenușie a obrazului lui... îi dădeau înfașurarea unui răufăcător. Cât pe-aci era să fie înhățat și dus la post... Dar prin blândețe, prin stăruință calmă,

Consiliul de miniștri dela Sinaia.

Publicarea „Cărții verzi”. — Chestiunea împrumutului. — Prestația țăranilor. — Organizarea provinciei anexate.

— Regele Carol și situația externă. —

Sinaia, 7 Octombrie.

Asupra consiliului de Marți se mai anunță următoarele:

Înainte de a se ține consiliul a avut loc o conferință a miniștrilor la d. Maiorescu.

În această conferință s'a hotărât publicarea „Cărții verzi”, pentru care toate lucrările au fost pregătite de d. Maiorescu. Ea va cuprinde absolut toate documentele privitoare la acțiunea noastră diplomatică inclusiv cele petrecute la conferința păcii.

În aceeași consfătuire a continuat și discuția asupra situației financiare și a contractării împrumutului.

Împrumutul încă n'a fost definitiv aprobat, deoarece d. Marghiloman trebuie să continue tratativele asupra completării unor anumite clauze.

Împrumutul care va fi realizat e de 175 milioane ferm și 80 milioane cu drept de opțiune pentru „Disconto” și consorțiul de bancheri, până la Mai 1914.

În ce privește știrea dată de unele ziare că în consiliul de ieri s'ar fi hotărât în urma propunerii generalului Hârjeu să se scutească de darea prestației, cei cari au fost mobilizați, nu s'a luat încă absolut nici o hotărâre, ci s'a discutat chestiunea numai în treacăt. Toți miniștrii au avizat asupra diferitelor chestiuni cari se propun pentru a se ușura nevoile țăranilor.

Cu privire la situația externă impresia unora dintre miniștri este că regele e optimist și că nu vede o complicație în Balcani. Turburările provocate de bande vor fi potolite.

În afară de chestia externă atinsă în liniamente generale consiliul nu s'a mai ocupat decât cu organizarea noii provincii.

Comisariatul civil a fost înlăturat. S'a hotărât însă ca până la o legiferare completă să se organizeze în mod provizoriu toate ramurile administrației locale. Vor fi numiți doi prefecți. Pe lângă consiliile comunale bulgărești existente se va numi câte un secretar comunal.

Moneda de hârtie bulgară nu va fi primită la visteria statului român.

În justiție se vor înființa 7 judecătoria de

pace și deocamdată numai un tribunal la Siliștra.

Apelurile vor merge la Curtea dela Galați. În ce privește litigiile din trecut, ele vor fi tranșate după legile bulgărești.

Un interpret va fi numit pe lângă fiecare instanță. Pledoariile se vor face în românește, dar părțile și advocații vor avea dreptul să depună concluziuni scrise, adecă procedura în scris, în limba bulgară.

Autoritățile bisericești cari vor voi să fie susținute de stat, vor fi supuse autorității sinodale.

Se vor întreprinde importante lucrări de căi ferate și șosele telegrafice și telefonice.

În afară de complectarea liniei Turtucaia-Dobrici-Balcik, se va începe imediat construirea unei căi ferate care să lege Copadinul cu Dobrici, spre a deservi linia întreagă Medgidia-Dobrici.

După toate probabilitățile, linia va fi gata la 1915.

Se va completa șoseaua Cara-Omer, care să lege Constanța cu Dobrici, apoi șoseaua Balcic-Cavarna-Mangalia-Constanța.

În portul Balcic se va construi un dig la sud-est, care să poată adăposti pontoanele, șalupele și bărcile necesare la transportări pentru cargonoturi.

Regele a urmărit cu atenție toate propunerile făcute pentru organizarea Cadrilaterului cum și lucrările proiectate. R. X.

Congregațiunea comitatului Albei-inferoare este convocată pe 15 Octombrie st. n. în Aiud la adunarea ordinară de toamnă. Fiind la ordinea zilei mai multe obiecte de importanță extraordinară și de interes politic general, prin aceasta sunt rugați toți membri români ai congregațiunii să ia parte neapărat la această adunare.

Totodată sunt invitați membrii români ai congregațiunii să ia parte la consfătuirea intimă a clubului român comitatens, care se va ține în 15 Octombrie la orele 3 după amiază, în Aiud.

Este foarte de dorit, ca membrii români ai congregației să se prezinte în număr complet,

atât la adunarea comitatensă, cât și la consfătuirea intimă.

Blaj, din ședința comitetului central comitatens ținută la 8 Octombrie 1913.

Dr. Iuliu Maniu prezident, Dr. Danilă Szabó secretar.

„Domnule, noi flămânzim!” Sub acest titlu „Buda-pesther Tagblatt” aduce în fruntea numărului de azi un sfâșietor articol cu privire la guvernarea mlizerabilă a acestei țări și cu privire la starea deplorabilă a țăranului român din Ardeal. Dăm în rezumat acest articol:

S'a deschis de nou sesiunea parlamentară — spune numitul ziar — și nu s'a întâmplat nimic pentru cele mai mici interese ale poporului. Ce-i folosesc poporului sărăcit de catastrofa apelor, ce-i folosesc lui reformele domnului ministru de Justiție? Ce-i folosesc cartea legilor unei țări, ai cărei cetățeni săraci și năcăjiți nu se pot desvolta ca cetățeni?

Grozave sunt stările cari domnesc în Ardeal. Apele au nimicuit sămănăturile, casele au căzut jertfa furiei elementelor. Poporul a rămas sub cerul liber, fără nutre-mânt. Nici o perspectivă de mântuire, nici o rază de speranță pentru vr'un ajutor. Țăranii români merg plângând la pretoriale și cer pașapoarte pentru America. Ah, ei nu vreau să întorcă pentru totdeauna spatele patriei! Ei vreau să meargă, să câștige bani pentru a-și zidi de nou casele dărâmate și a-și scăpa familiile de foame. „Aici trebuie să trăiești și să mori de foame!” — sună răspunsul. E o ordinațiune, care nu permite să se dea pașaport bărbaților sub patruzeci de ani.

Nu e nici o nădejde, nu este pașaport și plin de nădejde țăranul se întoarce la casa lui dărâmată.

Privește acolo, după Andrassy se ridică Tisza. El vorbește. Partidul lui se entuziasmează, cuvintele lui suieră în aer ca pumnalele. El își are azi ziua lui mare. El și-a sfâșiat total dușmanul.

Gară parlamentului... Constituție... Obstrucție... aceste frânturi străbat în feară. Și de departe din munții Ardealului vine echoul corului de flămânzi:

„Frumos vorbești domnule, dar cu vorbe nu ne ajuti nouă nimic. Domnule, noi flămânzim, noi înghețăm, copiii noștri se sting de foame. Faceți-ne sclavi, bateți-ne cu sbiciul, scoateți-ne ochii, dar nu ne lăsați în mizeria asta”.

Ședința parlamentului e pe stârșite. Barzii partidului muncii se depărtează și cântă entuziasmați: Așa n'a vorbit Tisza nici când.

Din munții ardelenesți însă se aude un suspin plângător: Noi flămânzim domnule! și copiii noștri flămânzesc și ei...

Austria dorește un al trellea război? Ziarul vienez „Deutsches Volksblatt” în articolul său de fond pledează pentru ideea ocupării Salonicului de către Turci. Grecia singură, spune ziarul citat, nu va putea declara război Turciei fiind prea slabă, iar Ser-

el obținut în sfârșit favoarea de a fi introdus în biroul dlui comisar de poliție...

— Domnule comisar de poliție, salută Jean Guenille, vă aduc un lucru pe care l'am găsit, adineaora, pe stradă, sub picioare...

— Ce este?

— Asta domnule comisar... răspuse bietul om, întinzând portofelul cu degetele lui osoase...

— Bine... bine... Și firește... că nu e nimic în acest portofel?

— Vedeți și dtră, domnule comisar...

Acesta deschise portofeliul, scoase teancul de bancnote... le numără... Și cu ochii rotunzi de uimire:

— Dar, jan ascultă... ia ascultă... strigă el... Sunt zece mii de franci aci!... Dar **sapristi!**... e o sumă enormă... o sumă enormă... Mii de diavoli!...

Jean Guenille rămase foarte calm... El rosti: — Când îmi zic că sunt oameni cari au câte zece mii de franci în portofeliile lor... nu e mai mare păcatul?

Comisarul nu contenea de a-l privi pe vagabond cu o expresie în ochi... cu o expresie bizară, în care era mai multă mirare decât admirațiune.

— Și dta ai găsit asta?... Dar, **sapristi!**... dta ești un om onest... un om de treabă. Ești un erou... N'am ce zice... ești un erou.

— O! domnule comisar...

— Un erou... nu mă dezic... Căci, în sfârșit...

ai fi putut... În scurt, bravul meu... ești un erou, deh!... Actul dta e splendid... este eroic... Nu găseam alt cuvânt... meriți premiul Monthyon... Cum te numești?

— Jean Guenille... domnule comisar.

Comisarul ridică înspre tavanul afumat două brațe atestatoare.

— Și se mai numește și Jean Guenille*)!... Asta e admirabil... Bun de scris într'o carte.. Ce profesiune ai?

— Vai, răspuse cerșetorul... n'am nici o profesiune...

— Cum, nici o profesiune?... Trăiești din venit?

— Din caritatea publică, domnule comisar... Și într'adevăr, pot eu spune că trăiesc?

— A! drace! A drace! Mi-e teamă ca lucrurile să nu se strice... A! drace!

Aici, comisarul făcu o strâmbătură, și cu un glas mai puțin entuziast:

— În sfârșit... ești cerșetor?

— Deh... domnule comisar.

— Da!... Da!...

Comisarul deveni grav... După o scurtă tăcere:

— Unde ți-e domiciliul?... întrebă el din nou.

Jean Guenille răspuse cu descurajare:

— Și cum voiți să am un domiciliu?

— Nu ai nici un domiciliu?

— Vai! nu...

*) Guenille însemnează în franțuzește: sdreanță N. Tr.

— Nu ai nici un domiciliu?... Vrei să glumesti, bravul meu?

— Dar ești obligat să ai un domiciliu... obligat de lege.

— Și mizeria mă silește să nu am nici unul... Nu am de lucru... N'am nici o resursă. Și când întind mâna mi se dau bani stricați... Și apoi... sunt bătrân și bolnav... Am o ernie...

— O ernie... o ernie!... Foarte bine... Dar nu e vorba de asta... Ai o ernie... dar nu ai domiciliu... Ești în stare de vagabondaj... Ești pur și simplu vinovat de delictul de vagabondaj... Un erou... e evident... ești un erou... Dar mai ești și vagabond... Ei! dar!... ei! dar!... Și dacă nu e nici o lege pentru eroi... în schimb e una pentru vagabonzi... Și eu sunt silit să aplic legea... Imi pare rău... imi pare rău... fiindcă... ceea ce ai făcut dta e... foarte bine... Dar... ce voiești? Legea e lege... Ce om curios ești, zău așa!... Și ce ideie ai avut să!...

Tot vorbind, sălta portofeliul pe podul palmei... Și urmă:

— A! da, portofeliul?... De acord... În locu și în situația dta foarte puțin sunt poate acei cari l'ar fi restituit... Într'adevăr, așa este... N'vreau să pretind că ai fost un imbecil aducându-mi acest portofoliu... Nu... dimpotrivă... Acțiunea dta e foarte meritorie... ea e demnă d o recompensă... Și această recompensă... p care nu o cred inferioară de cinci franci... o v avea, fără îndoială, de cum se va regăsi — dac se va regăsi vre-odată — persoana căruia

bia n'o va putea ajuta căci trebuie să se asigure contra Bulgariei care, cu toate desmințirile, se pregătește de război.

Intrebarea este care va fi atitudinea României.

Dar, cum oamenii de stat români nu sunt prietenii politice de aventuri și cum în toată chestia balcanică România n'a urmărit decât asigurarea frontierei Dobrogei și menținerea echilibrului balcanic, o intervenție a României nu este probabilă. Căci, prin rectificarea graniței Vardarului în favoarea Bulgariei s'ar putea ajunge la o înțelegere iar ocuparea Salonicului de către Turci ar aduce Turcilor și nu Bulgarilor vre-o întărire.

Pentru Serbia și interesele sârbești, spune „Deutsches Volksblatt”, România nu va intra în război. În schimb, o astfel de schimbare a situației actuale ar aduce peninsulei balcanice liniștea dorită.

N'am fi redat planurile ziarului vienez dacă acest ziar n'ar fi fost unul din oficioșii Ballplatz-ului și dacă nu s'ar remarca că Austria, după cum am mai arătat, este favorabilă curentului pentru al treilea război balcanic. Cercurile diriguitorie vieneze cred că un al treilea război balcanic ar putea aduce o schimbare în favoarea Austriei prin slăbirea Serbiei și Greciei și întărirea Bulgariei și Turciei.

O ANCHETĂ A DEPUTATULUI SAS SCHULLER. Deputatul sas, Dr. Rudolf Schuller scrisese, acum vre-o câteva luni, un articol în „Pester Lloyd”, despre problema românească, sfătuindu-i pe Români să urmeze politica Sașilor. Deputatul Dr. Schuller s'a adresat, afară de aceasta, către d-ii Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Alexandru Vaida, Nicolae Ivan, Dr. Ioan Vaida, rugându-i să se declare asupra părerilor lui din „Pester Lloyd” și punându-le în vedere, că declarațiile lor vor fi publicate în numitul mare ziar din Budapesta.

Numiții bărbați de frunte din comitetul nostru național, au răspuns la apelul deputatului sas și declarațiile lor sunt publicate în numărul de azi al ziarului „Pester Lloyd”, împreună cu o scrisoare a deputatului Dr. Schuller, adresată redacției ziarului. În numărul nostru viitor vom rezuma aceste răspunsuri clare și hotărâte ale oamenilor noștri politici chestionați. Ele culminează în tristul adevăr, că între bărbații politici unguri de astăzi, nu este nici unul care să înțeleagă marea importanță a problemei românești și, deci, nici unul, care să-i poată da o deslegare conformă intereselor de viață ale monarhiei. Va trebui să treacă printr'o adevărată metamorfoză mentalitatea de azi a bărbaților politici maghiari.

Din calvarul fraților bucovineni. Numărul care ne-a sosit azi al ziarului din Bucovina „Viata Nouă”, poartă urmele chipului cum înțeleg autoritățile austriace să respecte libertatea Românilor bucovineni. Toate articolele în care este vorba de numirea vicarului general

apartine acest portofoliu și cele zeci de bancnote de câte o mie de franci pe cari le conține... Da, dar asta nu înseamnă că nu trebuie să ai un domiciliu... vezi? Înțelege-mă bine, Jean Guenille... Nu există nici în Cod, nici aiurea, nici un articol de lege care să te silească a găsi pe stradă, un portofoliu plin cu bancnote... Dimpotrivă, legea care te silește să ai un domiciliu, există... Ah!... ai fi făcut mult mai bine, te asigur, dacă ți-ai fi găsit un domiciliu, în loc să găsești acest portofoliu...

— În cazul acesta?... întrebă Jean Guenille.

— În cazul acesta, răspunse comisarul... iată... Vei petrece noaptea aceasta la post... și mâine te vom trimite la închisoare...

Sună. Doi vardiști se prezintă. Magistratul făcu un gest... Și în vreme ce-l duceau la post, Jean Guenille gemea:

— Ei! asta!... N'am nici un noroc, zău așa, pe ziua de azi... Și mă întreb acum dacă dobitoicii ăștia de burghezi n'ar face mai bine dacă și-ar păstra portofoliile mai cu îngrijire în buzunare?... Mai mare păcatul!...

Trad. A. C.

Manastyrski sunt fortificate de cenzura austriacă. Pasagii întregi și jumătăți de pagini au fost scoase de cenzura austriacă.

Să nu se confunde: nu este vorba de autoritățile maghiare, al căror sovinișm și ale căror volnicii nu mai surprind pe nimeni. Este vorba de Austria care vrea prietenia României...

Ministru de finanțe austriac concediat. Ni se anunță din Viena: Monitorul oficial publică în numărul său de azi autograful M. Sale monarhului, prin care, la cerere proprie, i se acordă ministrului de finanțe austriac, Wenzel cav. de Zaleski un concediu din motive sanitare, iar în locul lui a fost însărcinat cu conducerea afacerilor acestui minister baronul Dr. August Engel de Mainfeld.

Ministrul Zaleski suferă de mai multă vreme de o slăbiciune de inimă și el și-a cerut concedierea la insistența medicilor săi.

Un învățător-martir: Darius Pop.

Arad, 10 Octomvrie.

Zilele acestea, — după cum s'a anunțat — curtea cu jurați din Oradea-mare a osândit la 4 luni închisoare și 400 cor. pedeapsă pe unul dintre puștii oameni de bine ai generației tinere de învățători, pe Darius Pop, învățător în Băsești (comitatul Sălăgiului). Cazul acesta merită o atențiune mai mare de cum i s'a dat, și anume pentru motivul, că condamnatul e un învățător și că motivul condamnării lui e unul dintre cele mai frumoase, cari pot împodobi caracterul unui om.

Să vedem cum s'au petrecut lucrurile? La 10 (23) Iunie 1912 Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din comitatul Sălăgiului și-a ținut adunarea generală în Giurtelec. Adunarea aceasta a fost un adevărat scandal, din toate punctele de vedere. Câțiva dintre învățătorii cei mai slabi de conștiință, au făcut să se voteze niște hotărâri cari erau egale cu o tradare națională și cu o totală uitare de sine. Ședințele adunării au fost o rușinoasă dovadă despre starea sufletească rătăcită a majorității învățătorilor din Sălăgiu, iar banchetul a fost și el o nouă dovadă de lipsă de demnitate și de o slugărnice fără păreche. Pe orice om cu oarecare simț a trebuit să-l revolte halul în care a ajuns această învățătorime.

D. D. Pop s'a opus cât putea să se opună un om tânăr, care abia s'a așezat în Sălăgiu. A luat parte la discuții în ședințe, a cercat să se afirme în decursul banchetului, dar nenorociții de „conducători”, cari voiau să se însinue în fața inspectorului și a primpretorului au ieșit ei învingători, spre cea mai mare durere a școlii românești.

După adunarea presa noastră s'a ocupat de decursul ei. Unul din cei mai buni și mai cumsecade învățători din Sălăgiu, d. A. Man a scris un articol cuminte în „Gazeta Transilvaniei”, iar un alt participant, d. Dr. G. Oprean a scris un articol lung în „Luceafărul” (Nr. 29—30) pe care l'a reprodus și într'o broșură, dedicată episcopului V. Hossu „cu prilejul suirii lui în scaunul episcopesc din Gherla” („Învățătorimea română din Sălăgiu”, Sibiu, 1912, 47 pg.) În broșura aceasta se arăta foarte amănunțit mentalitatea învățătorilor Emil Pocola, Teodor Ilie, V. Filip și alții, cari de mult și-au pierdut terenul moral și național de sub picioare, fiind gata a face orice în hatârul „stăpânului.”

Și d. Darius Pop a fost unul dintre aceia cari n'au putut tăcea. Avea la inimă o greu-

tate și trebuia să se descarce, făcând prin aceasta pe colegii săi să-și dea și ei puțin seama de halul, în care au ajuns. A scris deci în Nr. 133 al „Românului” un articol intitulat: „R. I. R. S.” (Reuniunea învățătorilor români sălăgeni), în care a vorbit ca un om liber, cuminte, energic și cu sentiment. A înfierat tendințele de „trădare a învățământului românesc” (d. Pocola, fostul vicepreședinte, zicea „să căutăm sprijin la cel ce poate să ni-l dea nemijlocit, și la cel ce dispune de putere în mod nemijlocit”) și de „trecere în cealaltă tabără”, iar de încheiere a zis către colegii săi: „Dascălilor sălăgeni! Nu fiți slugarnici, primoloco! Lăpădați masca slugărniceii, ce o purtați înaintea asupritorilor voștri. Cine e Român, Român să fie, iar cine nu, al lor să fie! Aleagă-se neghina din grâul curat! Nu vă faceți sau nu lăsați să se facă de rușine înaintea milioanelor de Români, ai căror factori sunteți. Aveți cea mai mare răspundere înaintea neamului. Grijii că pe drumul ce l'ați apucat vi-ți alege cu harakiri: vă veți sinucide în modul cel mai scârbos!”

Despre banchet a scris următoarele: „Eu, raportorul, am avut obrăznicia a demonstra contra scandalului ne mai pomenit, am poftit toast românesc dela un dascăl confesional român (dintre cele cincisprezece dela început, patru au fost ungurești, — două rostite de învățători români), și m'am ales cu disgrația inspectorului. Adecă, mă rog, nici grația, nici disgrația lui nu mă importă.”

Aceasta e crima dlui D. Pop, pentru care a fost suspendat timp de un an de zile din oficiu și condamnat la 4 luni închisoare și 400 cor. pedeapsă în bani. A cerut adecă dela educatorii masselor să fie oameni liberi, neșovăielnici și cinstiți față de ai lor. N'a atacat pe nimeni cu nici un cuvânt, n'a spus o vorbă împotriva limbei maghiare și a autorităților, ci numai împotriva scandalului și a lipsei de caracter. În alte țări un om ca D. Pop ar fi distins pentru caracterul său dintr'o bucată — la noi el e aruncat în temniță!

Dar nui-nimic! Idealurile mari cer jertfe. Aici libertatea poporului nostru nu se poate cuceri fără jertfe multe pe toate terenele. Acum e un învățător la rând, și încă tocmai din Sălăgiu tuturor învățătorilor fără relief, ca să nu zicem mai mult... Din parte-ne suntem mândri că învățătorimea română, care sub povara legii lui Apponyi, poate a-și pierde pe deantregul conștiința, se trezește acum la conștiința adevărată și nu se lasă să fie călcată în picioare, de frica lefei și a inspectorilor. Să știe toți învățătorii că niciodată c robie ca alui D. Pop n'a desonorat pe cineva, în schimb, totdeauna lipsa de demnitate și de conștiință a fost aluatul care a dospit decăderea.

Dascăli români, gândiți-vă în cariera voastră la D. Pop și luați dela el exemplul, ori ce-ar fi să vi-se întâmple!

Iubiți-vă legea și limba în ori și ce împrejurări și apărați-v'o în fața oricui. Iubirea de ce ai mai scump nu-i crimă decât înaintea răilor, iar voi aveți să plantați această iubire din sufletele voastre în sufletele viitoarelor generații, cari vor avea să fie toate așa cum trebuie să fie sufletul vostru al educatorilor. Dacă Provedința va cere noi martiri din rândurile voastre, fiți mândri de aceasta, căci martirii se aleg numai dintre cei buni. Dintre cei răi se desprind numai trădătorii, aceste existențe abjecte și nenorocite.

Aveți o misiune mare și grea.

Impliniți-v'o, căci a voastră va fi lauda, iar mărirea a întregului neam.

Iar tu, frate Darie Pop, poartă-ți cu liniște osânda. Exemplul tău e o dovadă că *ne renaștem*.

Ce e vechiu se prăbușește; vremile se schimbă.

Și-o nouă viață 'nfloare din ruine!

Totuși ni se închid 80 de școale.

Ce spune ziarul Reichpost?

Arad, 10 Octomvrie.

În numărul nostru de ieri am dat în rezumat un articol al ziarului „Reichspost”, în care se spunea că guvernul plănuiește înființarea a 227 școli de stat în ținuturile locuite de națiunile nemaghiare. În numărul său de acum Miercuri seara, „Reichspost” publică, dela corespondentul său din Budapesta, un alt articol demascând în publicitate o altă acțiune a ministrului nostru de instrucție, îndreptată împotriva școlilor românești.

„Cu mult mai importante — scrie corespondentul ziarului „Reichspost” — decât evenimentele parlamentare sunt cele ce se petrec de prezent în birourile guvernului. Aflu că guvernul ungar se pregătește să deie o nouă și foarte violentă lovitură școlilor nemaghiare. E lucru hotărât, că un foarte însemnat număr de școli ale nemaghiarilor, așanumite confesionale, să fie închise și să fie înlocuite cu școli de stat, adecă cu școli, în cari se propune exclusiv numai în limba ungurească”.

Corespondentul ziarului „Reichspost” afirmă apoi, din sursă bine informată, că ministrul de instrucție și culte plănuiește închiderea a 80 de școli confesionale nemaghiare.

El s'a adresat în chestia aceasta ministrului de instrucție, care, surprins, a declarat de neadevărată știrea despre plănuita închidere a 80 de școli nemaghiare, a conoes însă, că împotriva mai multor școli s'a pornit o anchetă, observându-se însă dispozițiile legilor școlare. Corespondentul a întrebat apoi și dela secretarul Alexandru Benedek, care i-a răspuns, că s'a pornit procedură împotriva unui număr de școli de ale „naționalităților”.

Cu toate aceste declarații, corespondentul ziarului „Reichspost” își susține știrea despre închiderea alor 80 de școli elementare, adaugând că aceasta nouă lovitură a guvernului ungar e îndreptată mai cu seamă împotriva Românilor.

Din parte-ne constatăm, că cele 80 de școli, a căror închidere pare a fi hotărât-o irodul colindător, ministrul Jankovich, nu sunt nici cele dintâi și nici cele din urmă. Multe sute de școli le-au precedat în stângere și cine știe câte le vor urma. Atmosfera pestilențială ce le face legea apponyiană le înădușă rând pe rând pe toate... Și dacă ministrul Jankovich are curajul să se deghizeze în erou al păcii, în mântuitor din atâtea vechi păcate ale guvernelor precedente, el voiește numai să ne abată luarea aminte dela privescătoarele a situației școalelor noastre, dela vivi-sectionarea conștiinței copiilor noștri!

Dar noi nu ne vom lua ochii dela fără-delegi și noi le vom răsbuna!

Șacalii morții lui Vlaicu.

Arad, 10 Octomvrie.

Am văzut, că filmul ce s'a reprezentat atât la teatrul „Urania” din Arad, cât și la celelalte teatre similare din centrele românești dela noi, cu pretenția că ar fi reprezentând sborul fatal și funeriile lui Vlaicu, a fost o nerușinată batjocură a unor jidani la adresa sentimentelor noastre de pietate. Au fost trase pe sfoară nu numai ziarele noastre, dar durere și mult public românesc. Acum după ce ticăloșia e dovedită, trebuia să se cerce o retorsiune împotriva șacalilor, cari cu atâta temeritate și-au strigat lumii escrocăria.

În fața tribunalului, acolo trebuie târâți criminalii. Un tânăr candidat de avocat român, d. Dr. Nicolae Hotăran, s'a angajat imediat să denunțe cazul tribunalului din Arad. Dsa a formulat următorul act de acuzație:

Cinematograful „Urania” din Arad, a dat publicității prin ziare și placarde reclamele anexate aici sub a) și b) vestind în ele cu glas mare, că va reprezinta ascensiunea, sborul, prăbușirea și funeriile dela București ale aviatorului român Aurel Vlaicu, care a avut de curând un atât de tragic sfârșit. Dar filmul reprezentat la „Urania” nu imaginează sborul lui Vlaicu etc., ci moartea tragică și înmormântarea unui pilot elvețian. Nici aparatul ce se vede pe film, nu e aparatul lui Vlaicu; e un aparat cu totul de alt sistem. Pretinsa înmormântare a lui Vlaicu e înmormântarea dela Genf a unui pilot elvețian. Întreg filmul are numai atâta a face cu Vlaicu, că îi arată fotografia.

Direcțiunea teatrului „Urania” — speculând dragostea ce i s'a arătat lui Vlaicu din partea publicului arădan, dar mai ales din partea celor din ținutul Aradului, — a anunțat că filmul s'a făcut cu Vlaicu, numai pentru că să poată face un „geșet” cât mai mare. Că cineva să abuzeze în chip atât de nerușinat de dragostea ce a manifestat bine de curând, în proporții imponente, un popor întreg, și să-și câștige astfel pe nedrept un folos material, — nu poate fi lăsat fără retorsiune.

Deoarece fapta direcțiunii teatrului „Urania” constituie, — în baza articolului de lege XXXVI din 1908, § 50; — și se califică în baza §-lui 380 al codului penal, — de fraudă, cer, ca în contra direcțiunii teatrului „Urania” să se ordone procedura penală.

Dr. Nicolae Hotăran,
domiciliat în Șiria.

Decumva, însă, procurorul ar găsi cu cale să nu se deranjeze de dragul „valahilor”, în paguba câtorva samsari ai ideii de stat, și nu va ordona procedura, — prietenul nostru, d. Hotăran, va cere d-sa, în calitate de acuzator, pedepsirea escrocilor.

Așteptăm atitudinea procurorului.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm pe stimații noștri abonați să nu uite a-și plăti fără amânare restanțele pe cvartalul trecut și să ne trimită totodată și abonamentul pe noul cvartal, înainte. Să-și aducă aminte de marele scop ce sprijinesc abonând acest ziar și să tie seamă de enormele piedeci materiale cu cari se tot luptă încă presa românească. Cu întoarcerea poștei așteptăm să ni se trimită toate restanțele, precum și abonamentul pentru noul cvartal Octomvrie—Decemvrie. În caz contrar ziarul nu li se va mai trimite.

ADMINISTRATIA.

Situația în Balcani.

România va împiedeca în al treilea războiu.

Arad, 10 Octomvrie.

Din Belgrad se anunță că după știrile din sursă militară, trupele sârbe au alungat pe Albanezi din toate pozițiunile lor gonindu-i până la 20 klm. dincolo de granița nouă. În ultimele opt zile luptele au fost cu deosebire înverșunate. Mai cu seamă lupta dela Prizrend care a durat două zile și aceea dela Iuma Bula unde trupele sârbești au bombardat pozițiunea albaneză mai multe ore până când Albanezii au fost respinși. Atât Albanezii cât și Sârbii au avut însemnate pierderi.

De alaltăieri se dau lupte înverșunate lângă Djacova, unde trupele muntenege sub comanda generalului Vucotici luptă împotriva Albanezilor și a comitagiilor bulgari. Trupele sârbe de ajutor sunt în marș forțat spre Djacova.

O telegramă din Belgrad anunță că *cercurile guvernamentale sârbe dau oarecare însemnătate știrii că Anglia va fi însărcinată de marile puteri cu ocuparea provizorie a Albaniei.*

Din Valona se anunță că comisiunea internațională de control pentru Albania se va întruni la 15 Octomvrie n. la Valona, iar comisiunea internațională pentru fixarea graniței de nord a Albaniei își va începe lucrările azi, Vineri, 10 Octomvrie n., la Ohrida.

Că într'adevăr Turcia se pregătește de războiu contra Greciei, o dovedește faptul, că biroul presei turcești a publicat o invitație adresată guvernului militar al Constantinopolului către toți ofițerii aparținând corpului IX de armată din Turcia înștiințându-le să se inapoieze numaidecât la posturile lor.

Grecia, la rândul ei, răspunde cu aceleași măsuri. Cartierul general grec a părăsit Atena instalându-se la Cavalla, unde a sosit și regele Constantin.

Privitor la chestia insulelor Egeice se anunță din Atena că pe când câteva ziare speră că prin demersul României și Franței să se grăbească mersul tratativilor, cercurile diplomatice sunt în schimb foarte departe de a judeca situația în mod optimist.

Se crede că *chestiunea insulelor Egeice, acum sau mai târziu va trebui să pricinuiască un nou conflict.*

Ziarul vienez „Die Zeit” scrie despre situația din Balcani că o știre liniștitoare este aceea că *România e gata să păstreze chiar cu forța armată echilibrul balcanic.* Ziarul e de părere că nu se poate crede că Turcia și Bulgaria s'ar putea încrede într'o nouă angajare cu un dușman superior.

Privitor la o eventuală intervenție armată a României ziarul bulgăresc „Cambana” anunță următoarele:

„Din isvor guvernamental aducem la cunoștință că România a declarat că ea nu va rămâne neutră în caz de călcare a tratatului din București de către Bulgaria în dauna vre-unei alte părți, deoarece în acest tratat e angajat și prestigiul României”.

Și mai departe același ziar adaogă:

„La o asemenea declarație ne așteptăm de mult. Despre aceasta a spus ceva și ministrul sârb Pasici”.

De altă parte ni se anunță din Paris următoarele:

Din anturajul ministrului de externe Pichon se afirmă că, *în urma unui schimb de vederi cu Berlinul, s'a ajuns la o înțelegere pentru împiedecarea unui războiu turco-grec.*

Reprezentanții Franței la Constantinopol și Atena se străduiesc ca conflictul turco-grec să fie rezolvit pe cale pacinică.

Din Petersburg se anunță că ambasadorul rus din Constantinopol și ministrul rus la Atena au primit instrucțiuni dela ministerul de externe rus să sfătuiască guvernul grecesc, în mod amical și nu oficial, să fie mai conciliant.

Aceste sfaturi vor fi sprijinite și de celelalte puteri.

La Petersburg se speră că acest demers va avea succes.

Cu toate acestea, situația e considerată tot ca serioasă mai cu seamă în urma mobilizării parțiale a Turciei.

Din Salonic vine știrea, că o puternică bandă bulgară a năvălit pe teritoriul sârb lângă Coceana. Trupele sârbești au urmărit-o. O ciocnire violentă a avut loc, dar rezultatul nu se cunoaște până acum.

Pentru monumentul lui Vlaicu.

Arad, 10 Octombrie.

Au mai contribuit:

Dr. Georgevici Lucian adv. Timișrékás 20.—, Dimitrie Petrescu, București 20.—.

Colecta dlui Ioan Vidu, inv. Lugos, (suma 17.20): Elevele clasei a II-a de fete 2.20, Lia Vidu, Ioan Vidu, Sidonia Vidu câte 5.—, George și Emilia Moldovan Govasdia câte 5.— „Mărgineana” 20.—

Colecta Românilor din Buciumșasa, colecțant d. Leon Bancu, contabil (suma 82 cor.): „Detunata” inst. de credit 10.—, Nicolae David director 6.—, Dr. Ștefan Banfi, Marian Sasu câte 5.—, Alexandru Mavaveiu I. Al., Nicolae David contabil, Leon Bancu, Ioan Barbat câte 3.—, Victor Achim, Alexandru Macaveiu, George Bucureștii, George Cosma, Ioan Vădan, Alexandru David I. B., George Tîrău, George Ispasiu, I. Cosma, M. Crisan, I. Ionuțiu, N. Ionuțiu, Moise Macaveiu, Teodor Costinasiu, Ioan Macaveiu, Moise David, Nicolae Bogdan, Simion Bogdan, Vasile Macaveiu, Mariți A. Macaveiu câte 2.—, Ioan Macaveiu Niți, Georgiu Ionuțiu, Ioan Popa, Alexandru Trifa câte 1.—.

Colecta Românilor din Panciova, colecțant d. Alexandru Tîntariu (suma 24.80.): Dr. Petru Penția 3.—, Alex. Tîntariu, Dr. Alex. Birescu avocat câte 2.—, Liviu Tîntariu, Ioan Stroca preot, Octavian Stroca, Elena Stroca, Victoria Stroca, Flavia Stroca, Lucia Stroca, Bandu George, Petru Murgu, Ilie Popovici Ioana Sume dru, Ștefan Marina, Cleopatra Aurora Baba, Ioan Bica, Paul Butea, Văd. Sidonia Petrișor câte 1.—, Trifon Rușculeți, Trifon Nica câte .50, Simeon Maroc —.30, Constantin Tomici —.50.

INFORMAȚIUNI

Trupa Antonescu la Alba-Iulia.

Arad, 10 Octombrie.

O depeșă din Alba-Iulia ne vestește că societatea românească de acolo organizează grandioase serbări de primire trupei dramatice din București, Victor Antonescu, drept reștință că mult așteptații noștri soli de bine își inaugurează opera artistică în acel istoric centru românesc.

Dorim oaspeților dragi ai acestui pământ insetat de razele unei culturi adevărate izbândă frumoasă.

Cea dintâi reprezentație, după cum se știe, va avea loc mâine seară, în pavilionul din parcul orașului Alba-Iulia.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță nopți cu mici înghețuri, în multe locuri, mai ales în părțile ostice ploi.

Prognostic telegrafic: În părțile nordice nopți înghețuri, în multe locuri ploi.

Temperatura la amiază a fost de 16.6 C.

Primul ministru român în Viena. O telegramă din Viena ne anunță că primul ministru român d. Titu Maiorescu a sosit azi dimineață acolo. Din Viena d. Maiorescu va călători prin München în munții Taunus din Germania, unde își va petrece concediul.

Pruni înfloriți în Octombrie. D. învățător Trăilă Pigli din Bucovăț (comitatul Timiș) ne trimite la redacție două crenguțe de prun, încărcate cu flori fragede albe. Crenguțele sunt dintr'un prun din grădina școlii românești din Bucovăț și d. învățător ne scrie, că prunul e înflorit bine. Tot în Bucovăț se găsesc mere răsarite din al doilea rând de flori. Șase din ele sunt binedesvoltate. Aceste drăgălașe capricii ale timpului vestesc toamnă lungă.

Boxistul român Argăseală și boxistul ungar Kocsis s'au luptat în 5 Oct. n. în Brașov. Argăseală a depus 300 cor., dacă va putea să-i reziste Kocsis timp de 60 de minute. După 8 minute s'a dat învins Kocsis. Boxistul român a fost sărbătorit din partea publicului present. După cum suntem informați d. Argăseală va vizita și alte orașe, unde va da lupte de box. Coresp.

Impreunarea Oceanelor. O telegramă din New York anunță că azi la orele 3 după amiază a fost aruncată în aer cea din urmă fâșie de uscat ce mai despărțea oceanul Atlantic de oceanul Pacific. Înălțurarea celei din urmă piedeci pentru impreunarea acestor două oceane a fost executată curat americaneste. Punct la orele 3 președintele Statelor-Unite, Wilson, a apăsă un bumb electric, care a fost pus în legătură cu sârma ce a condus curentul electric până la minele cari explodând au aruncat în aer fâșia de pământ, ce mai închidea încă canalul Panama.

Parastas pentru Vlaicu. S'a slujit în comuna Bucovăț din Bănat, oficiind părintele Const. Micu, care a rostit și un frumos panegiric. Erau de față și d. Dimitrie Buibaș directorul băncii „Bănățana” și soția d-sale, care a pregătit coliva pentru parastas.

Moarte năpraznică. Ni se scrie: Preuteasa părintelui Hașăș din Sânmiclăușul-român, mergând la ruda în Bicaciu, a fost cuprinsă de o năpraznică boală de stomac și s'a sfârșit în câteva ceasuri. Răposata lasă în urmă-i patru copii nevrâstnici. Inmormântarea i s'a făcut cu 6 preoți și 6 învățători, căci era iubită pretutindeni. Odihnească în pace.

Atentat contra revizorului Murnu la Ghevgheli (Macedonia). O telegramă din Ghevgheli anunță, că Grecii au încercat un atentat contra profesorului român Murnu.

Din fericire atentatul n'a reușit.

Concursul pentru compoziție muzicală. Premiul „G. Enescu”. Pentru premiul de compoziție muzicală „G. Enescu” concurenții sunt invitați să trimeată manuscriptele lor la Administrația „Casei Școlilor”, București, până la 12/25 Octombrie 1913 inclusiv.

Condițiunile principale sunt: Concurentul să fie român, iar lucrările să fie de întindere mai mare și de preferință simfonice, muzică de cameră, oratorii, cantate etc. Piese mici și operele de teatru sunt excluse. Dacă este posibil, să se trimeată și reducere de pian.

Regulamentul detaliat asupra concursului se poate cere la Administrația „Casei Școlilor”. (Rugăm și pe celelalte ziare să publice această informațiune).

Cine a făcut biserica din Răstosnea? Intr'un raport recent ce s'a publicat la acest loc despre sfințirea noii biserici din Răstosnea, se spunea că biserica a fost zidită de italianul F. Marconi și zugrăvită de pictorul bulgar Cabadaieff. În raport nu se spunea și că, acea frumoasă biserică, în stil bizantin cu aplicări de stil românesc, s'a făcut conform planurilor arhitectului consistorial dela Sibiu d. Ioan Pamfilie.

Teatru. Sub patronajul „Soc. pentru fond de teatru” Flore Todoran a mai dat reprezentații în Sesarm, Ciuză, Piatra, Șie-Odorheiu, Cri-

sturul Becleanului, Măgeruș, Chintelnic și Șirioara. Pentru continuarea reprezentațiilor în jurul Becleanului au contribuit dnii Dr. Octavian Pavelea adv. 5 cor., Dr. Ioan Prodan adv. 2 cor., Dr. Ioan Moldovan adv. 2 cor., Ioan Rebrean casar 1 cor., Valeriu Șieulean contabil 50 fil., A. Bota cand. de adv. 1 cor., Vasile Pop cand. de adv. 1 cor. Li se aduce mulțumire.

Foc mare în Hodișa. Ni se scrie: Încă nu ne-am desbrăcat bine de hainele de sărbătoare ce luasem la sfințirea clopotelor sfinte biserici din Hodișa, cumpărate de credincioșii noștri Hodișeni emigrați în America, — și glasul clopotelor nouă încă nu sfârșiră cu jelirea marelui fiu al națiunii noastre, aviatorului Vlaicu, când deodată numai ce le auzim că se trag într'o dungă, a mare primejdie. În 8 Octombrie n. la orele 10 a. m. un fum mare și negru se înălța spre cer în partea dinspre răsărit-miazăzi a comunei, vestind focul îngrozitor ce s'a iscat în șura harnicului econom Demetriu Palcăn. Oamenii — mare parte trăind din export de lemne — nu erau acasă, dar chiar de erau toți pe acasă nimic n'ar fi putut ajuta, deoarece comuna n'are numai chiar o fântână cu isvor, deci duce mare lipsă de apă. Vântul fiind prielnic lățirii focului, într'o jumătate de oră s'a incins într'o mare văpaie toată agoniseala și toată averea alor 6 familii, mistuind cu totul casele lor, grajdurile pline de nutreț și cămările lor pline cu rodurile de vară. Când au sosit gazdele dela lucrurile lor, au aflat numai scrum și cenușă din averile lor frumoase; rămânând goi, numai cu hainele de pe ei și fără nici un adăpost acum la începutul iernii. Și ei, ca vai și amar de ei, prin mine își ridică glasurile lor de rugăciune către toată suflarea românească de pretutindenea, întinzându-și mâinile după ajutorul inimilor miloase. Indurați-vă de ei!

Eventualele ajutoare de bani, ori de bucate, să se adreseze pe numele subsemnatului: Mihail Vida, paroh gr. cat. rom. (Béltekhodos, p. u. Meddes. Szatmár megye.)

Toate foile române sunt stăruitor rugate să reproducă acest apel. M. V.

Mobilizare parțială de medici în România. Ni se anunță din Iași: Se afirmă că la corpul IV de armată a sosit știrea despre mobilizarea parțială a medicilor și personalului sanitar în rezervă, în scop de a fi trimiși pentru combaterea holerei.

Presa germană despre Bucura Dumbravă. Ziarul berlinez „Deutsche Tageszeitung” publică sub titlu „Romanul României” o dare de seamă despre lucrările scriitoarei Bucura Dumbravă în care spune că ochii tuturor sunt ațintiți asupra României care a vorbit atât de puțin și a lucrat atât de mult. Intr'o generațiune ea a ajuns dintr'o situație disperată, într'una înfloritoare, devenind un stat puternic. Despre România există în Europa păreri greșite și opera scriitoarei Bucura Dumbravă vine tocmai la timp pentru a îndrepta aceste păreri greșite. Poeta Dumbravă este nu numai un crainic al poporului român, dar opera ei, romanul „Haiduc și Pandur” e și pentru literatura germană un model de roman istoric.

Inchiziția din Fiume. Guvernul ungar se poate bucura. Sbirii lui trimiși la Fiume pentru ca nu cumva Italienii din acel oraș să vândă patria maghiară Italiei, își pricep misiunea de minune. După cum se anunță întreg orașul e revoltat la culme pentru șicanele și isprăvile polițistilor de graniță maghiari. Solii culturei maghiare se întrec să-și câștige merite, făcând iluzorie ori ce drept și libertate cetățenească. O multime da scrisori denunțante sosesc zilnic la poliția din Fiume, care fără multă bătaie de cap pe motivele cele mai scrinate face perchițițiuni pe la locuințele Italienilor și deține zilnic oameni, cărora în ziua următoare trebuie să le redea iarăș libertatea, neavând nici o bază pentru susținerea lor. Polițiștii în turbarea lor, că nu pot da de urma atentatorului nu cruță chiar nici femeile și fetele. Ba ei însuși se deghezează în haine femeiești și perchițiționează pe la locuințele cetățenilor, cum au făcut la locuința industriașului italian Bunavento, a cărui copil a fost isgonit de pe teritoriul orașului acum 2 săptămâni. Mare e nemulțumirea din cauza multelor șicanări din partea polițistilor de graniță și între muncitorii dela stabilimentele de va-

poare Danubius. Chiar și camera comercială din Fiume s'a văzut silită din cauza acestor stări anarhice a se plânge ministrului de interne împotriva atrocităților polițistilor maghiari.

După cum se anunță mai nou atentatul l'ar fi comis un tânăr avocat italian.

Monumentul Mihai Viteazul din Craiova. Comitetul monumentului Mihai Viteazul din Craiova, ne roagă să anunțăm artiștii sculptori din România și străinătate, că s'a fixat ziua de 15 Decembrie stil vechiu, ca ultim termen pentru trimiterea machetelor. Amintim că machetele vor trebui să aibă un metru înălțime (cal și eălăret) și că trebuiesc adresate dlui Nicolae C. Michail, președintele comitetului, la Craiova.

In amintirea lui Vlaicu. Locuitorii din cătunul Principele Carol, com. Militari, (România) în unire cu d-na Aristița G. Roman, diriginta școlii din cătun, au botezat, spre amintire, strada ce trece prin fața școlii cu numele mult regretatului nostru aviator Vlaicu, care în toate zborurile sale dela Cotroceni la Băneasa și înapoi traversa regulat văzduhul pe deasupra acestei străzi. Aceasta în semn de admirațiune pentru cel ce s'a jefrit pe altarul științei și invențiilor.

Ca la noi la nime. Intre multele nevoi și neajunsuri, cari au dat în timpul din urmă peste capul nostru, ne-a mai bătut Dzeu și cu aceea, ca într'un cerc românesc, cum e al Șercăei, să n'avem medic. În privința aceasta suntem deci departe de progresele veacului XX, cu toate că, în alte privințe nu lăsăm nimic de dorit: — căci susținem bănci, acționari, capitaliști și advocați, echipați cu automobile și călese trase de cai suri de rasă.

Până acum am avut medici cercuali foarte buni în persoanele dlor Dr. German și Dr. V. Fodor, dar ambii au fost siliți să-și părăsească postul din motive neatârătoare de dlor.

Acum suntem lipsiți cu totul de medic cercual, boalele bântuie prin satele noastre și seceră fără milă în rândurile copiilor noștri, căci în lipsa mijloacelor materiale pe la alți medici mai depărtați nu-i putem căruța și dacă totuș vre-unul din noi își permite luxul acesta, trebuie să meargă cu cale de 30—40 klm. la Făgăraș, ori Cohalm.

Ar fi de dorit ca inteligența noastră și în special dnii advocați din Șercaia, — cu toate că dânsii sunt acuma bine, sănătoși și în caz de pericol aduc medic din Făgăraș, — să conlucre într'acolo, ca postul de medic cercual să se întregască cu un medic român bun și pe acesta să-l sprijinească cel puțin moralmente, căci materialicește îl susținem noi, dacă astăzi suntem în stare să-i suportăm pe dânsii 7 la număr.

Apelăm la forurile noastre administrative competente să binevoiască a întregi postul de medic cercual cu un medic de legea și limba noastră, care să ne priceapă și să-l pricepem și noi.

Când ne luăm voie a atrage atențiunea medicilor noștri tineri asupra postului menționat, îi asigurăm, că acela care va ocupa postul și va fi conștiu de chemarea sa și cu tragere de inimă față de noi, își va crea viitor aici între noi. — *Un român din cercul Șercăiei.*

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1913/14 în ședința ținută la 22 Septembrie v. 1913 sub președintele P. C. S. Dr. Eusebiu R. Roșca director seminarial în modul următor: Președinte Dr. Vasile Stan prof. sem.; vicepreședinte: **Vasile Voicu** ped. a. IV; notar I.: George Măsariu ped. a. IV; notar II.: Ovidiu Cantor ped. a. II; casier: Nicolae Mihaiu ped. a. III; controlor: Ioan Gabor ped. a. II; bibliotecar: Ilarion Nistor ped. a. III; vicebibliotecar: Nicolae Frateș ped. c. I; redactor: George Grozea ped. a. IV; econom: Emanoil Brandusă ped. a. III. Membri în comisiunea literară: Nicolae Nistor ped. a. IV; Ioanichie Zichil ped. a. IV; Alexandru Blebea ped. a. III; Ștefan Sulariu ped. a. III; Vichentie Dan ped. a. II; Ioan Chiusdea ped. a. II; Traian Ludu ped. c. I; Nicolae Zaharia ped. a. I.

Viața lui Tolstoi povestită de fiul său. Contele Elie Tolstoi, fiul genialului romancier, va publica în curând o carte în care ne va fi prezentată viața intimă a tatălui său. Fiind de curând la Paris Elie Tolstoi a împărtășit această hotărâre unui gazetar francez dând și câteva amănunte asupra cuprinsului cărții. Intre altele,

Elie Tolstoi povestește câtă admirație purta Tolstoi culturai franceze. Până în zilele din urmă urmărea cu o adevărată pasiune cultul literaturii franceze. Fiica sa li făcea foarte adeseori lecturi din franțuzește și nu odată a exclamat: „Ce admirabilă limbă!” Pentru Maupassant avea o predilecție puternică și singura colecție de Maupassant apărută în rusește — este datorită lui Tolstoi. El a îngrijit de apariția ei și tot el a prefăcut-o.

Desigur că fapta contelui Elie Tolstoi e una din cele mai pioase. Cartea lui va pune într'o lumină și mai vie personalitatea uriașă a repauzatului dela Yasnaia-Poliana.

Cât a costat-o pe Bulgaria războiul? Pacea dela Constantinopol coincide cu aniversarea mobilizațiunei bulgare, ordinul de mobilizare a fost dat la 30 Septembrie 1912. În realitate deci Bulgaria s'a aflat în stare de războiu, un an întreg, și bilanțul se prezintă astfel:

Pasivul: Pierderi de oameni: 52.716 morți și dispăruți, și aproape 10.000 invalizi a căror întreținere reclamă o anuitate de 10—15 milioane lei. Cheltuieli de războiu: 650 milioane lei. Materialul de războiu, evaluat la începutul războiului la 220 milioane lei, a suferit o depreciatiune de 150 milioane lei. Teritoriul cedat României socotit ca cea mai fertilă parte a teritoriului bulgar. Întinderea acestui teritoriu cedat este de 7525 kilom. pătrați, cu o populațiune de 285.760 locuitori. Această pierdere e evaluată la 1 miliard lei.

Activul: Tracia Occidentală cu o întindere de 23.257 klm. pătrați, din care numai 2500 klm. pătrați fertil. Populațiune de 286.000 locuitori, în majoritate Musulmani și Greci.

Din contra Grecia a câștigat 56 mii 611 klm. pătrați, cu 2.600.000 locuitori.

Serbia 39.047 klm. p. cu 1 mil. 210.000 locuitori, Muntenegru 5770 klm. p. cu 230.000 locuitori.

Noua descoperire a lui Marconi. Din Roma vine știrea, că Marconi a descoperit un aparat pentru radiotelefonie, pe care îl va arăta regelui Victor Emanuel la San-Rosore.

Deschiderea congresului de estetică. La deschiderea primului congres de estetică și de istoria artei care a avut loc Marti la Berlin, România a fost reprezentată prin profesorul Tzigara. În ședința de deschidere delegatul român a vorbit despre simțământul estetic înăscut al poporului și a enumerat marile influințe artistice, din cari a rezultat stilul național.

Un oraș distrus de uragan. Din New-York se anunță, că orașul Alaska a fost complect nimicit de un uragan teribil. 500 de case s'au prăbușit și mulți oameni au pierit. Pagubele trec de 1 milion și jumătate de dolari. Mizeria populațiunei ia proporții colosale.

O linie ferată ruso-română. Ziarul parizian „Le Temps” află din Petersburg, că guvernul rus proiectează o linie de căi ferate în Basarabia începând dela stațiunea Laipzigskaia până la Levo, situată la granița română. De aci linia va trece pe teritoriul român și va fi cea mai scurtă în drumul Balcanilor.

Prințul moștenitor sârb la Viena. La Belgrad se afirmă ca imposibilă știrea că regele Petru va vizita pe monarhul Francisc Iosif, fiind regele Petru cam suferind. Se dă însă ca probabilă vizita prințului moștenitor sârb la curtea vieneză.

Accidentul unui imitator al lui Pegaud. Acrobatul aerului temerarul Pegoud are noroc de-o mulțime de imitatori. Numai cât aici nu e așa ușoară imitația cum e de pildă în artă.

Pilotul american Beachey pe când imita pe câmpul de aviație dela Bath (America) sborurile mortale ale lui Pegoud — frângându-se aripile aparatului — a căzut în mulțime, omorând o damă. Pilotul a fost grav rănit.

Încă un rege. O insulă mică din Mediterană, insula de aur, a fost cumpărată de un bogătaș francez. Odată proprietar al insulei, Charles Sutand a proclamat-o regat și pe sine s'a proclamat rege. Iată un mod simplu de a înființa regate și de a mări numărul regilor fără să fie tulburat întru nimic echilibrul european.

Apologia valsului. Ca ori ce artă — dansul își are istoria lui. Dela ritmul străvechlu — moderat și grațios — el a trecut, până în zilele noastre, prin multe faze, a căpătat multe fiziionomii. În ultimul timp însă câteva dansuri se abătuseră cu totul dela menirea inițială a acestei arte. Căci dansul, prin esența lui, înseamnă mlădierea armonioasă a corpului, dând spectatorului impresia armoniei în mișcare — fără nici un zburcuciu brusc și tulburător — iar dansatorului procurându-i — ca ori ce artă — fiorul uitărei de sine.

Astfel acel „cake-vals”, sau „two-steps”, sau „turkey-trot”, sau acel lascio indecent „tango” — înseamnă o pervertire a artei dansului menită să desfete ochiul prin armonia ei. Nu e de mirare dar că s'a pornit o reacțiune. Iubitorii de adevărată artă se întorc îndărăt. Au căutat un dans artistic și l'au găsit. E... valsul.

În Franța astăzi dansul „la modă” e... valsul.

Și această întoarcere la adevărata artă a fost primită cu entuziasm. Ca un ecou al acestei primiri găsim în „Le Figaro” un frumos articol, prin care se face apologia valsului. „Francezi, spune autorul articolului, sunteți un neam plin de veselie, de spirit, de senzibilitate, de avânt; sunteți o rasă vibratoare, schimbăcioasă, fermecătoare; valsul vă reprezintă cu credință. Valsul adoarme grija, înlătură supărarea, alintă speranța. Dansul e un roman în care valsul e o pagină de iubire”.

Mărirea flotei rusești. Din Petersburg vine știrea, că bugetul marinei rusești prevede la cheltuielile ordinare suma de 250,397.340 cu o sporire de 22 milioane față de anul trecut. Jumătatea sporului e destinată creditelor pentru continuarea construcțiunii vaselor noi ale flotei Mării Negre.

O închisoare model. Este cea din Peterhead, în Scoția. De câțva timp se observau multe bancnote false în circulație. Făcându-se cercetări amănunțite s'a descoperit că ele erau fabricate... chiar în închisoarea din localitate. Ca să se înțeleagă mai bine lucrul trebuie să se știe că în Scoția băncile au voie să emită bancnote negarantate de stat. Ele diferă deci foarte mult și punerea în circulație a celor false este mai ușoară. Fabricațiunile închisorii erau ne hârtia subțire în care se dedea arestaților unt sau heringii. Desemnurile erau de mână, datorite punșurilor cu talent. Ele erau puse în circulație prin intermediul unor negustori vecini închisoarei.

Fecioarele nebune. Academia de pictură din Florența a răsplătit cu un frumos premiu tabloul alegoric al pictorului Pendron, care poartă acest titlu. Comparația din evanghelia lui Matei, între fetele înțelepte și cele nebunatică, a făcut pe mulți pictori să execute tablouri care să reprezinte acea scenă biblică. Pictorul Pendron a luat parabola din punctul de vedere poetic. El ne reprezintă o noapte ca din povești, caldă, pașnică, luminată de stelele sudului, punând într'o stare de somnolență pe fetele neglijente care au uitat să-și umple candelarele cu oloi; deodată apare mirele și tocmai atunci dânsule observă că luminele lor sunt aproape de a se stinge. Mirele le alungă dela nuntă — din împărăția cerurilor — dând totdeauna această învățătură pentru toți:

„Vegheați mereu, căci nu se știe ceasul în care va sosi Domnul (adecă moartea).”

Pendron redă în chip excelent naivitatea fetelor nebunatică.

Tabloul face efect cu deosebire prin împărțirea fermecătoare a luminii și prin situația frumoasă. Se observă apoi o mare armonie între linii și între puterea diferitelor lumini.

Nou regulament privitor la cetățenia germană. Oficiul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” din Berlin publică un nou regulament asupra dreptului la cetățenia germană, în care se găsește și următorul pasaj:

— Persoanele cari nu sunt supuse niciunui stat vor fi chemați pentru îndeplinirea serviciului militar dacă ei locuiesc permanent în Germania sau coloniile ei.

După împlinirea unui an dela încorporarea în armată aceste persoane vor fi considerate cetățeni germani.

Numărul zrelor din lume. „Le Matin” publică următoarea statistică: In cele cinci părți ale lumii, numărul ziarelor cotidiene a crescut repede: apar astăzi 35.000 de ziare dintre cari 20.000 în Europa. Germania ține recordul având 6 mij de ziare; după ea Anglia și Franța cari au peste 5000. In Italia apar 1800; în Spania 1000, în Rusia 800. Elveția are 600 de ziare, adică aproape cât marele imperiu al țărilor; iar Olanda are 400. Asia — cine ar crede? — are 3600 de ziare dintre cari cele mai multe apar în China. In America sunt 120 de ziare pentru negrii...

Văzul și pipăitul. Japonezii nu utilizează înainte decât maseuri orbi, în scop de a nu expune privirilor indiscrete darurile cu cari i-a înzestrat Dumnezeu, mai ales când era vorba de femeile lor. Odată ce maseurul era orb, putea să... vadă nudurile celor mai splendide cucoane din aristocrație.

Rauf-bey, comandantul „vasului fantomă” (Hamidie), a trecut alaltăieri prin București — unde s'a oprit câteva ore — în drum spre Anglia, unde va lua comanda dreadnoughtului „Resadieh”, cumpărat de marina turcească, a cărei supremație o va asigura în Arhipelag, având o capacitate de 23.000 tone și o viteză de 22 noduri pe oră și un armament formidabil.

Pentru fumători. Găsim niște explicații și recomandări în studiul unui cronicar medical francez.

Pipa este un izvor mai grav de intoxicație decât țigara, din cauza modului cum se operează combinațiunea tutunului. Pipa cere o întreținere mai îngrijită: cu cât are mai puține substanțe toxice condensate pe pereții, cu atât e mai puțin vătămătoare. Pipele de cărbune de corn sunt mai puțin stricătioase decât cele de pământ; printre cele din urmă mai puține neajunsuri procură cele mai lungi decât cele scurte. In ce privește aparatele introduse în pipe ca să reducă toxicitatea fumului, pot spune că se impune ștergerea lor zilnică. Obiceiul de a suge sau a mesteca tutun e respingător. Chestia hârtiei la țigară n'are importanță ce i se dă. Țigara nu usucă pieptul; ce se poate întâmpla este ca unele paste întrebunțate la hârtie să fie albite cu clor sau spălate prost: rămân atunci produse clorice cari fac fumul iritant și provoacă tuse. Tutunul uscat e mai puțin toxic decât cel umed. Soluțiunea de nitrat de argint, întrebunțată la spălarea gurei și faringelui ca să aducă desigurul de tutun, este de 0.25 la 100.

Un sbor preste Sahara. Aviatorul francez Cheulin, care face sboruri de recunoaștere la trupele coloniale franceze, a luat hotărârea ca să încerce un sbor preste întreg deșertul Sahara. In scopul acestui sbor el și-a comandat un aeroplan, care să-i facă posibil sborul deasupra deșertului năsipos și ferbinte și cu o greutate mai mare având el de gând să ia cu el, unu sau doi însoțitori și pe lângă o cantitate mai mare de benzin tot felul de instrumente științifice.

Cheutin — după cum se anunță — se află acum în Paris, ca să controleze construirea aparatului. Direcțiunea sborului plănuiește următoarea: Biskra—Jn-Saleh—Timbuctu—Kaysen—Dakar. Drumul acesta e de 4000 kilometri.

Guvernul francez îi dă tot sprijinul îndrăznețului aviator recunoscând importanța sborului din punct de vedere științific, economic și strategic. Dacă sborul lui Cheutin va reuși, guvernul francez va aranja mai multe sboruri, valorizând experiențele și rezultatul scrutațiilor făcute din văzduh asupra deșertului în favorul coloniilor sale din Africa. Sborul științific alui Cheutin va desvăli omenirii tainele misticului deșert. Cheutin speră să facă acest sbor în jumătatea a doua din Decembrie.

Monumentul lui Aurel Vlaicu. Rugăm din nou cu insistență pe toți colectanții și contribuitorii pentru monumentul lui Aurel Vlaicu, ca banii să-i trimită deadreptul la institutul de credit și economii „Victoria” din Arad și nu redacției ori administrației noastre.

Anunțuri de căsătorii, logodne ori funebre. Avizăm din nou onoratul public, că „Românul” nu publică asemenea anunțuri, decât numai pe lângă o taxă de 2 cor. Avem mai ales neplăceri în chestia aceasta prin faptul, că ni se trimite cu asemenea ocazii bani pentru fondul ziaristilor și în schimbul acestor bani ni se cere și publicarea anunțurilor din chestiune. Dar banii trimiși pentru fondul ziaristilor noi li administrăm fondului fără nici o detrageră și astfel în schimb pentru acești bani nu putem să facem și serviciul de a publica anunțurile din chestiune, pentru cari cerem să ni se plătească deosebit câte 2 cor.

x **Dnii advocați, comercianți și băncile** înainte de a-și procura mașini de scris sau mobile pentru birouri, să ceară prospecte dela prăvălia **Mathuszi Pál és Tsa** din Timișoara pentru aranjarea birourilor, unde se vând cele mai excelente mașini de scris și cele mai moderne mobile pentru birouri pe lângă condițiuni favorabile de plătire. La dorință un impiegat al firmei merge la fața locului aducând cu sine o mașină de scris de probă.

x **Iosif Jikek,** magazin de sticlărie, porcelan, decorații de lucrări din argint de China și lampe în Sibiu. **Sticlă, Porcelan, Jikek,** trei cuvinte caracterizează cât de populare legăturile acestei firme. Și cu drept căci acest magazin e advărat spectacol și principiul proprietarului e ca să aibă frecvențe mare pe lângă câștig puțin și cu acest principiu și-a câștigat un frumos cerc de cumpărători permanenți. Publicul din provincă își dă adevărate întâlniri aci, și nici nu e de mirat văzând bogatul asortiment al magazinului. Pe lângă asta aguil proprietar servește fiecăruia lucrările cele mai bune și afară de orice concurență. O specialitate a magazinului e asortimentul complet bucătăriei și sufragerii în formele moderne cele mai noi, cu decoruri basrelief, serviciu de ceai, cafea și ruoacea, serviciu de sprilat complete, sticlării, pentru masă cu podoabe admirabile în cristal, sticle pentru dulceață, ticefururi, bere etc. Firma are un depozit fără păreche de lampe și de candelabre pentru saloane și sufragerii precum și orice lampe electrice cunoscute. Pentru lucrări de sticlă la edificații firma poate lua orice concurență.

x **Imi țin de plăcută datorie a aduce la cunoștința on. interesați că d. pictor artistic de biserici Bela Mihalyi, din Ungvár, a executat pentru frumoasa și bogat împodobita biserică gr.-cat. din Nevicke icoana s. Maria pe altar, 4 icoane admirabile fresco, o plascerință artistică, foarte frumoasă, pe fond de mătăasă, decorată cu aur bogat. Il recomand tutupror ca pe un om de încredere și artist pictor talentat. Nevicke, 27 April 1913. Augustin Hegedüs, paroh-protopop.**

x **In atențiunea senatelor școlare.** Firma budapestană a urmașilor lui Leopold Felwel, care și-a câștigat mari merite în țara noastră pe tărâmul aranjamentelor pentru școli, intrucât această firmă a inițiat și dezvoltat acest ram de industrie, a lansat cel mai nou preticent. Preticentul e o icoană vie a aranjamentului tehnic al școlilor. Chiar și din acest punct de vedere cunoașterea lui e de interes. Dacă cereți printr'o carte poștală, firma vă trimite acest catalog gratis și franco. Adresa: Budapest, X., Kőbánya, Kolozsvári utca 13. Băncile de școală executate la noi. In urma avantajilor lor multilaterale, au fost recomandate pentru folosința în școlile din patrie de către ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin ord. Nr. 35.600 din 1881 și Nr. 18.677 din 1898. Cele mai multe școli de stat le și întrebunțează dela cu succes.

x **PRIMA ȘI CEA MAI SIGURĂ SURSĂ DE CUMPĂRARE** pian, harmonii și pianine din tinutu. Transilvaniei este firma **HELDENBERG** din Sibiu Str. Cisnădiei nr 9 care dela înființarea ei prin serviciu prompt, conștiincios și lefîn a câștigat deplina mulțumire acelor mai aleși clienți. Renumitele fabricații ale depositului numitei firme, precum și execuția lor excelentă ne face să recomandăm și noi on. public firma **HELDENBERG**, deoarece un pian bun, care este cel mai frumos decor și obiect de valoare a unui salon numai dela o firmă de specialitate se poate câștiga.

Cronica școlară.

Adunarea generală a învățătorilor gr. or români din Bihor. In 1 Octombrie s'a ținut la Beiuș adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români din Bihor. Din acest prilej s'a săvârșit o sf. liturghie pentru odihna sufletească a fostului membru fondator al reuniunii Toma Păcală și pentru Aurel Vlaicu. Adunarea s'a ținut sub președinția dlui Ioan Roșu.

Din partea consistorului din Arad a luat parte d. profesor semiparțial Nicolae Mihulin,

iar din partea autorităților inspectorul regesc din Beiuș.

După ce s'au ales comisiunile pentru cenzurarea raportului biroului, a cetit d. învățător Efrem Tigu o disertație despre ped. Herbart. In ședința de după amiază a ținut d. prof. Mihulin o prelegere despre lucrul manual.

Ultima oră.

Focul în Balcani.

Arad, 10 Octombrie.

Deși răscoala Albanezilor a fost, aproape, înăbușită, situația în Balcani continuă să îngrijoreze toate cercurile politice și diplomatice. Aplanarea diferendului greco-turc încă tot mai întârzie; divergențele sunt încă tot așa de mari ca la început, și deși guvernele ambelor state își dau mari silințe pentru o rezolvire în mod pacific, armatele stau gata să se măsoare.

Albanezii respinși pe toată linia. — Isa Boletinaz mort.

Belgrad. — Trupele albaneze învinse se retrag pe întreaga linia în teritoriul Albaniei. Atacul Albanezilor împotriva graniței muntene-grene a fost respins de către trupele muntene-grene. In ultimele lupte de lângă Prizrend Albanezii au avut 2000 de morți. Sârbii au capturat un mare număr de arme și mari cantități de munițiuni.

Se svonește, că cunoscutul șef albanez, Isa Boletinaz, ar fi fost rănit în lupta dela Debar și ar fi murit.

In ședința de Vineri a Scurștinei se va ceti interpelația tinerilor radicali în chestia răscoalei albaneze.

In luptele dela Monastir au căzut 250 de comitagi și tot atâția au fost făcuți prizonieri.

*

Turcia demobilizează?

Constantinopol. — Poarta a dat ordin comandantului suprem al oștirea otomane, **Izzet pașa să înceapă demobilizarea armatei.** Ieri înainte de amiază în curtea ministerului de războiu numeroase persoane au fost executate, între cari și ofiterul **Resid.** Acest tânăr ofiter a fugit la Bulgari iar cu prilejul recuperării Kirk-Kjlissei de către Turci, a fost prins și adus aici ca trădător.

*

Șeful statului major austriac la contele Berchtold. Ni se telgrafiază din Viena: Azi înainte de amiază șeful statului major al armatei **bar. Conrad** a avut în palatul ministerului de externe o lungă întrevedere cu ministrul de externe **contele Berchtold.**

ECONOMIE

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 klgr.)

— 10 Oct.

Grâu pe Oct.	cor. 10.45
Grâu pe Aprilie 1914	cor. 11.31
Secară pe Oct.	cor. 8.09
Secară pe Aprilie 1914	cor. 8.81
Ovăș pe Oct.	cor. 7.59
Ovăș pe Aprilie 1914	cor. 7.35
Porumb pe Maiu 1914	cor. 6.28

Bibliografie.

TREI BROȘURI.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului”, și-a îmbogățit în timpul din urmă biblioteca sa, prin editarea a trei broșuri, cari cuprind învățături folositoare pentru obștea românească.

Reuniunea aceasta, în împrejurări materiale

destul de modeste și nu destul de sprâncă în chemarea ei, ce o are întru propagarea sfaturilor și poveștelor economice; totuși, din puținul ce îl are, ea nizește, ca să dea sătenilor noștri tot felul de învățături și povești folositoare, punându-le la îndemână și cărți anume scrise pentru trebuințele lor.

Astfel de cărți sunt și aceste 3 broșuri editate de Reuniune în decursul acestui an și anume:

Nr. 16. „Cuvinte de îmbărbătare pentru serbarea pomilor și a paserilor”. Broșura aceasta cuprinde: 1. Precuvântare, scrisă de secretarul Reuniunii, dl Victor E. Tordășianu; 2. Dare de seamă despre serbarea pomilor și a paserilor în Tâlmăcel, de Dr. Vasile Stan, profesor seminarial; 3. Un prieten sincer al poporului nostru. Aceasta este o scrisoare a dlui Dr. I. U. Jarnik, profesor universitar în Praga.

Din cuprinsul acestei broșuri, se pot lua multe învățături prețioase și cărticica aceasta n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă școlară ori de altă natură.

Darea de seamă a dlui Dr. Vasile Stan, este un model de serbare a pomilor și a paserilor și din ea se poate vedea, ce anume trebuie vorbit la astfel de serbări, pentruca țaranii noștri să îndrăgească tot mai mult cultura pomilor și pe lângă aceasta, să se dedea și la cruțarea paserilor, — mai ales tineretul.

Din scrisoarea dlui Dr. I. U. Jarnik, nu numai cărturarii dela sate, ci și alții, cărora le zace la inimă propășirea în cultură și bunăstare a țaranului român, ar putea să scoată din ea, multe lucruri de interes obștesc și să cugete cum s'ar putea introduce și la noi frumoasele fapte săvârșite de Cehii din Boemia, ale căror fapte, ni le aduce ca exemple, un străin de neamul nostru, care însă, ne este binevoitor și ar dori să ne vadă progresând în cultură și bunăstare.

Este interesul nostru, ca atențiunea de care ne face părtași dl profesor universitar Dr. I. U. Jarnik, să nu rămână nefolosită și să se facă un început, cât de mic în direcțiunea indicată de binevoitorul nostru.

Acest început, mai potrivit și mai cu mult succes, cred că s'ar putea face în frunțașă comună Săliște, ai cărei locuitori frunțași știu să aprecieze și să înfăptuiască lucruri de interes obștesc.

Broșura aceasta se află de vânzare la toate librăriile, precum și la Reuniune, cu prețul de 20 fileri.

Nr. 17. „Monilia” scrisă de dl Herman Kerrn. În broșura aceasta e descrisă o nouă boală a pomilor, precum și lecuirea ei. Are mai multe ilustrațiuni și e de mare interes pentru toți aceia, cari se îndeletnicesc cu pomăritul.

„Monilia” este numele unei ciuperce, în formă de mucegaiu, care pricinuește putrezirea pomelor înainte de a ajunge la coacere, cășunează stricăciune și mlădițelor mai tinere, mugurilor și florilor.

Prețul broșurei e 10 bani.

Nr. 18. „D'ale pomăritului”, sfaturi întocmite de Astra Hodos. Cărticica aceasta e anume scrisă pentru trebuințele sătenilor, cari se îndeletnicesc cu cultura pomilor. Sfaturile date, sunt luate din viața practică și se pot folosi de toți, cei ce se îndeletnicesc cu pomăritul.

Intre altele, cărticica aceasta, cuprinde și un călindar al pomăritului, în care se arată, că ce lucrări trebuie săvârșite la cultura pomilor, în fiecare lună de peste an. E scrisă pe înțelesul tuturor. Pentru cuprinsul și efințiatea ei ar fi potrivită și pentru școlarii, cărora li se propune pomăritul în școala de pomi. Ar fi una dintre cele mai bune călăuze la lucrările practice și costă numai 25 bani.

Băncile și alți binevoitori ai poporului român, cari și-au pus de țintă răspândirea de cărți bune între poporul dela sate, să nu uite, că „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibului”, dispune de astfel de cărți bune și cu prețuri de tot modeste.

Prin cumpărarea și răspândirea acestor cărți, s'ar veni deoparte în ajutorul Reuniunii, iar de altă parte, s'ar da în mâna sătenilor, cărți anume scrise pentru ei.

A apărut:

„Noua Revistă Română” Nr. 14 cu un material bogat. Această revistă a întreprins o anchetă în chestia balcanică și de vre-o câțiva numeri publică răspunsurile unor iluștri învățați străini. În numărul de față publică păreri distinsului antropolog și etnograf vienez Dr. M. Hoernes și ale savantului prof. italian Giuseppe Sergi.

Dr. Al. Bogdan: Altă ortografie. București. Tipografia „Cooperativa”. Strada Belvedere 6.

Prețul 85 bani.

Ilustrate cu portretul aviatorului Aurel Vlaicu.

Librăria „Concordia” din Arad a editat 2 feluri de ilustrate cu aviatorul Vlaicu. O parte din venit se va da pentru monumentul ce se va ridica în amintirea îndrăznețului soim al Ardealului.

Ilustratele aceste s'au comandat la o fabrică mare din Germania, vor avea o execuție foarte frumoasă, (brom-argint) și vor sosi cel mult în răstimp de o săptămână. Comande se primesc și de acum. O ilustrată costă 20 fil., 25 bucăți (sortate) cor. 3.50, 50 buc. cor. 6.50 iar 100 buc. cor. 12. Să se adauge și portul 5 fil. — 60 fil.

Poșta Administrației.

Gheorghe Bojin, Baranios. Încă 1.80 cor.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Casă de vânzare.

O casă nouă constătoare din 5 odăi, curte, pivniță, instalație electrică și canalizare, telefon la ușe, etc., se află de vânzare momentan din mână liberă, cu prețul de 12.000 coroane se află în Sibiu, Schützengasse Nr. 17. Doritorii să se adreseze la Iosif Joandrea, Târgul vitelor Nr. 7. (Io 1455-3)

Un scriitor

află aplicare în cancelaria subscrisului pe lângă condițiuni favorabile. De preferit sunt cei cari cunosc cărțile funduară și pot scrie și la mașină.

Dr. Enea Andrea, avocat
Nocrich — Ujegyház.

(A 1456-6)

Restaurantul „Gambrinus”,

este renovat radical și aranjat cu confort modern; bucătărie excelentă, vinuri curate excelente, prețuri moderate. — Săli speciale.

Sa 1891

Cu stimă: SZALAY IMRE, ospătar.

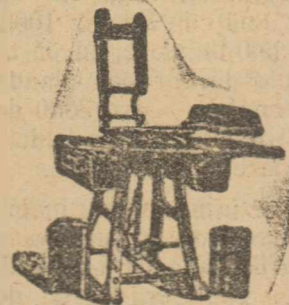
Bătăturile,

în 997

scortoșenia pielei, urciorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 coroaună 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” în Győr.

VALORIZARE de NISIP!

Cine are nisip mult să caute în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte: Sa 905-30

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la lucru de mână.

Ca. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment pentru lucru de mână.

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și ciment.

Să caute totodată examinarea gratuită a nisipului, mergând la fața locului a inginerului nostru și să examineze și mașinile noastre de valorizare a nisipului.

Fabrică de mașini p. industria de nisip.

SZÁNTÓ és BECK

ingineri

BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

Prima fabrică de bănci de școală brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune bănci de școală

brevetate sistem „Feiweł”, „Zahn” și „Rettig”, mobilier pentru școli aparate de gimnastică, mobilier modern pentru biserici, bănci pentru biserici și mobilier pentru :: grădinițele de copii. ::

Fe 1288

Prețuri gratis.

Fabricarea aranjamentelor de birouri moderne.

PUBLICAȚIUNE.

In scopul esarendărei pe 6 ani: dela 1 Ianuarie 1914 a

Otelului „Concordia”

aflător în Lugoj strada Făgetului nr. 12882 ca otel, eventual pentru alt scop.

Comitetul parohial român gr. or. publică

Licitațiune prin oferte închise pe ziua de
15 Septemvrie st. n. 1913 la orele 2 p. m.

Otelul este cu etaj. In parter se află o sală mare pentru cafea cu trei sale laterale și o cameră pentru pasageri, bucatărie de gătit, bucatărie pentru cafea, cămară pentru beuturi, cămară de bucate, 2 pivnițe cu 4 despărțăminte ș. a.; în eagiu sunt 2 trepte de urcare apoi iarăș o sală mare, 9 camere pentru pasageri și pod corespunzător.

Lângă otel se află un local cu 3 camere, odale pentru servitori, spălătorie, grajd și șopron.

Mai departe pentru vară grădină spațioasă cu par, bucatărie de vară, cămară de bucate și cămară pentru beuturi, un salet cu o sală mare parchetată pentru petreceri și concerte, cu 2 garderoabe și cu o sală de mâncare spațioasă.

Condițiunile mai detaliate de licitațiune sunt puse la vederea celor interesați în zilele de lucru dela 8—9 ore a. m. în cancelaria bisericeii, ce se află în curtea bisericeii gr. or. române din Lugoj.

Ofertele în care reflectanții trebuie să însemne precis, că cunosc condițiunile de licitațiune și le acceptază, provăzute cu timbru de 1 cor. și cu vaciu de 10% după suma oferindă, bine sigilate sunt a se prezenta până la ziua și ora sus indicată la mâna și adresa subrisului v.-pre edinte al comitetului parohial în Lugoj.

Ofertele întrate mai târziu nu se iau în considerare.

LUGOJ, 25 Septemvrie v. 1913.

Dr. Petru Maier,
v.-preș. com. par.

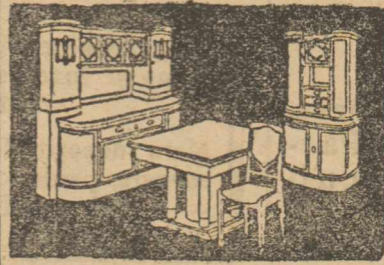
la 1459

Hinger József

tâmplar pentru edificii și mobile

Alba-Iulia, (Gyulafehérvár) str. Séchenyi nr. 10.

==== (Casa proprie). ====

Pregătește orice lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru elădiri, aranjamente complete pentru școale, biserică, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. — Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

(Hi 1280)

Bordi András, blănar

ORAȘTIE (Szászváros) Ország-ut nr. 14.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blană de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și lucrare cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptuirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-ul rang.

(Bo 465—)

Cea mai bună carte bisericească!

Cantorul bisericesc

sau cuprinsul vecerniei, utreniei și liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului tuturor sărbătorilor de pe întreg anul — și a tipicului bisericesc. Aranjat de învățătorul **George Bujigan**. Aceasta carte nu trebuie să lipsească din nici o biserică, precum din nici o casă creștină. Cu peste 450 pagini. Prețul unui exemplar broșat e 10 cor., legat în pânză 12 cor., în pele 14 cor.

==== De vânzare la: ====

Librăria „CONCORDIA” (Tribuna), Arad, Deák-Ferenc 20.

CORSETT CHIC
Fa 648

Cel mai modern atelier de specialități de corsete din sudul UNGARIEI.

Aduc la cunoștința on. dame că execut cele mai elegante legătoare de casă pentru pânțe și corsete mari (Princés), la cari întrebuițez numai oase veritabile de pește Prețuri moderate.

soția **TEODOR FAUR**
lui
Timișoara-Iosefin
strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Vârșeț, Pănciova, Becicerecul-mare, Madoș, Beregszász, Törökbecse.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

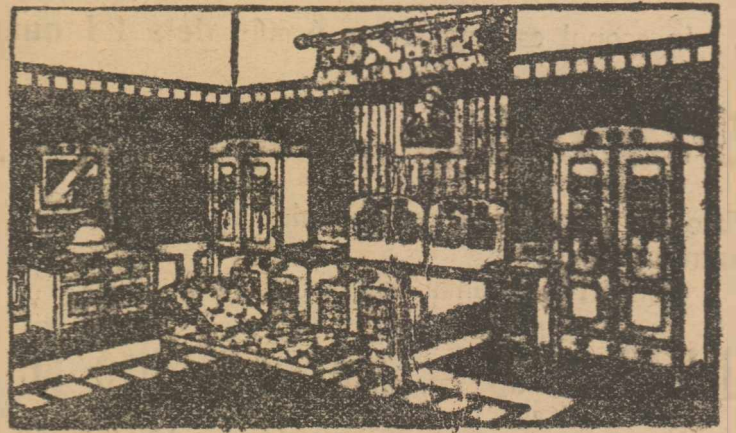
VÂRȘEȚ, strada Kudritzner n-rul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (VERSECZ).

Sa 118—120

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

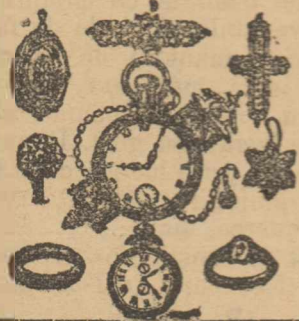
Mare depozit de piane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Dacă vorești să ai un clasornic inexceptionabil sau dacă vorești să-ți fie clasornicul reparat cu specialitate te :: adresează clasornicarului ::

WILHELM ZEY

în SIBIIU, Piața-mică numărul 16.,

unde se capătă cu prețuri convenabile, pe lângă garanță totfelul de oroloage pentru buzunar, — pentru părete, și — sunătoare.

Fiți atenți la firmă!

Ze 1278

Hainele nu se mai strică!

și nu mai trebuie curățite cu peria dacă le dai spre curățire la Institutul Văduva Engel Vilmos, în Făgăraș.

Provăzută cu mașini moderne și aranjată pentru curățirea chimică a hainelor, văpsirea stofelor și curățirea penelelor de perini. Pentru curățirea unei îmbrăcăminte de bărbați 3 cor. La comanda dela 10 cor. în sus expediția se face franco.

Hainele de bărbați dame, și copii, perdelele, broderiile, stofele mobilelor sau penele de perini. Paltoane de piele se văpsesc în colorii întunecate, durabile și cu garanță. Văpsirea hainelor de doliu se execută grabnic.

(E 504—)

INȘTIINȚARE.

Aducem la cunoștința on. public, că despărțământul nostru de covoare l-am predat domnului

JONÁS BERTALAN,

care-l va conduce și pe mai departe în localitățile noastre.

Iar, întreprinderea noastră de aranjamente moderne pentru birouri am amplificat-o. Acest nou despărțământ al nostru dela 1 MAIU n. se află

în nouile noastre localități

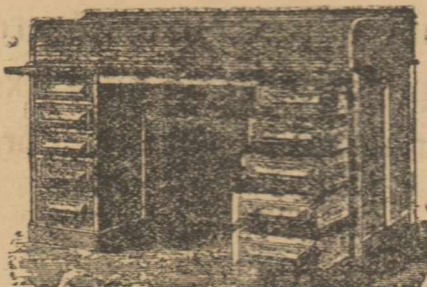
din palatul MERBL (lângă prăvălia-Linoleum).

Ca reprezentanți principali în sudul Ungariei ai renumitelor mașini de scris „SMITH PREMIER” și „JERRY” și ai mobilelor americane pentru birouri, ținem în localitățile noastre

expoziție permanentă de mobile p. birouri și mașini de scris.

Cercetarea acestei expoziții nu obligă să cumpărați.

Considerând că atelierul nostru de reparări l-am mărit și l-am aranjat modern precum și în urma excelențelor conducători, suntem în măsură a satisface celor mai delicate pretențiuni în mod prompt și conștințios. Rechizitele noastre americane sunt din calitate excelente, și se vând cu prețuri

originale de fabrică. Primim și mai departe îngrijirea mașinilor de scris și reparări și orice comandă o executăm în modul cel mai culomt și prompt. — Rog și pe mai departe binevoitorul sprijin suntem cu stălmă:

Maitinszky Pál és Társa, Temesvár.

prima întreprindere de aranjamente moderne pentru birouri și stabiliment de mașini de scris „SMITH” din Ungaria-de-sud. Ma 129

Mihályi Béla

pictor pentru biserici

UNGVÁR, Dombalja-utca 7 sz.

Ca autor expert al picturii bisericesti greco-orientale și gr. catolice îndrăsnesc a ruga sprijinul on. dñi preoți gr. orientali și gr. catolici.

EXECUT:

pictarea modernă a internelor bisericilor, în stil simplu și decorat, tablouri pentru cerimi și pereți, executate excelent. — Totfelul de picturi bisericesti, și anume:

icoane pentru iconostase, altare, jertfelnice, cruci și pentru prapori, executate pe mătase și pânză, plascenițe și crucifixe pictate în mod artistic.

Anticitez de pe acum mulțumitele mele pentru binevoitorul sprijin al on. dñi preoți.

Mi 1237

Crucifixe

pentru drumuri și câmpii, din material bun, tinichea zincuită, — pictate cu uleiuri durabile și cu inscripție și cuie —

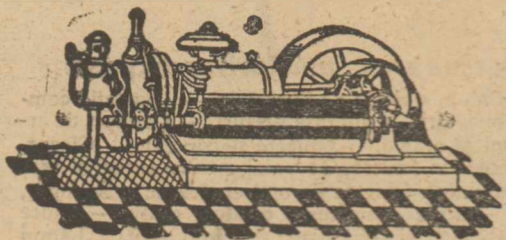
înălțimea	100 cm.	136 cm.	160 cm.	180 cm.
depărtarea între brațe	85 cm.	120 cm.	130 cm.	140 cm.
Prețul	30 cor.	40 cor.	60 cor.	70 cor.

Am o mulțime de scrisori de recunoștință. — Planuri grat's. — Mergerea la fața locului o fac pe cheltulala proprie. —

Körber József és T-sa

LUGOJ, strada Timișorii n-rul 28.
(Casa proprie)

Lăcătușeri, atelier pentru repararea mașinilor, instalatori de apeducte. Atelier pentru repararea pom-pelor, a mașinilor cu benzină, motoare, mașini cu aburi și mașini agricole.

Lipire autogenă cu cea mai deplină garanție Atelier special. Turnătorie de fer și oțel.
TELEFON 184.

DANIEL ROUBITSCHKE

PIETRAR

Sibiu-Nagyszeben, str. Gării (Bahnhofgasse) 4.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de pietre mormântale și atelierului de piatrărie.

Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc. — Execută tofelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după orice desen. precum în monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri, și stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și auirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și deseneuri la dorință trimet gratis și franco. — Renumita mea firma să n'o confundați cu alte firme similare.
Ro 1281

Atelier tehnic pentru reparat și steller propriu p. nichelat cu putere electrică.

Pollinger Mihály

mecanic Po 1123

Timișoara-Fabrică, Széna-tér 8.

Reparator specialist pentru tofelul de mașini de cusut, biciclete, arme, revolvere și gramofone. — Cele mai complicate reparaturi se execută în mod artistic, cu prețuri moderate.

Serviciu prompt, :: Garanție.

Specialități: repararea mașinilor electrice,

in orice mărime și de orice fabricație, fabricație de colectoare, impletirea de armatură, transformolare. Fa 1290

Motoare electrice. Dinamos.

Coresp. în limbile: română, franceză, germană și maghiară.

Frank és Berger, Budapest, VIII., Bezerédi-utca 5/6.

Atențiune!

JOHANN KLEIN, mașinist diplomat.

Atelier de lăcătușerie pentru edificiile, mașini și lucrări artistice, atelier pentru reparaturi de mașini, Căpire mantogen și strugărie de metale cu putere motorică proprie în

Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Capelei, casa proprie.

Aduc la cunoștința on. public, că restaurarea atelierelor mele instalând

un motor 14 PH. cu olei brut și 3 noue mașini ajutătoare e terminată.

Renovarea aceasta a atelierelor mele și mașinele ajutătoare cari le-am avut și mai nainte, îmi dau posibilitatea de a lifera stimaților mei mușterii lucrări și mai ieftine și mai exacte.

Lucrările urgente se iau imediat în lucrare.

Totodată aduc la cunoștința celor interesați că mi-a sosit

Legătoarele Original Standart (Manilla)

și le vând cu cele mai ieftine prețuri.

Pentru binevoitoare număroase comande rog cu stimă

Ke 1095

JOHANN KLEIN,

Rog!

Atențiune!

Rog!

Pentru evitarea neînțelegerilor, rog a nu confunda :: firma mea cu alte firme asemănătoare. ::

IN ATENȚIUNEA DOAMNELOR!

Pielea frumoasă a feței e condiția principală a frumuseții. Fiecare damă nutrește această dorință ferbinte, dar, regret, luându-se ele după reclamele alarmante, rămâne numai cu dorința. — Cea mai bună dovadă despre bunătatea unui articol este faptul că este el de răspândit. — Bunătatea neîmrecută a preparatelor dr.-lui Sihulsky o dovedește, afară de numeroasele scrisori de recunoștință, faptul că anual expediem în toate părțile țării și în Europa, dar și în Asia și America avem numeroși mușterii, cari comandă deodată sute de pachete, pentruca să facă economie cu cheltuielile de expediare.

Preparatul renumitului dr. Sihulsky nu conține materii vătămătoare; întrebuințarea acestui aparat îndepărtează

pistruale, petele, sgrăbunțele, lucirea feței și roșata feței.

Preparatele dr.-lui Sihulsky, și anume: alifie pentru față, cremă de mătase, săpun, pudră de mătase, apă pentru față, sunt pentru întrebuințare de noapte și ziua.

!!! Feriți-vă de imitații. Preparatele adevărate sunt numai cele prăzute, pe tegle și pe împachetarea externă, cu fotografia și iscălitura dr.-lui Sihulsky!!!

Alifie pentru față de dr. Sihulsky	cor. 1.40 fl.
Săpun " " " "	—70 "
Apă " " " "	1.40 "
Cremă de mătase " " "	1.20 "
Pudră " " " "	(in orice culoare) 1.20 "

Gosmeticul lui Puky pentru mâni, deși e preparat non, se bucură de mare trecere, și ca atare este unicul preparat, care chiar și mânilor celor mai neglijate le dă culoare albă ca zapada și redă pielei o finețe ca de catifea. Modul de întrebuințare se dă la fiecare sticlă. Prețul 70 fl.

Pentru îngrijirea părului oferim spirtul pentru păr „Capitor”, care împiedică căderea părului și ca un adevărat nutremânt al rădăcinii părului, împiedică chelia. — Modul de întrebuințare se dă la fiecare sticlă! Prețul 1 cor. 20 fl.

„Regenerator pentru păr” redă părului cărunț culoarea originală Prețul 2 cor.

Comenzile peste 10 cor. se expediază franco.

Preparatele mai sunt de vânzare la:

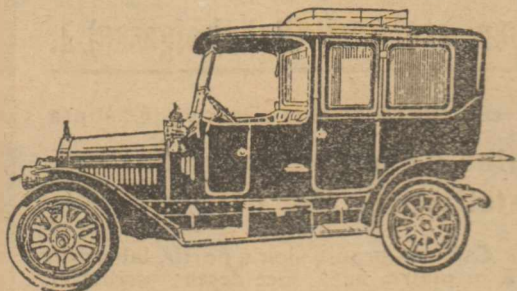
Farmacia MEZEI și ALEXANDER în Kassa

Scriseți adresa corectă. — Comenzile se expediază imediat. Me 1236 Discreția e asigurată.

Reparaturi de motoare și automobile în orice mărime execută în atelierile mecanice de mașini

W. BENKER

SIBIU, Lederer-gasse nrul 30.

Specialitate: Aparate electromagnetice de aprins. — Roți dințate, tăiate.
Be 1276

DI 573-60

Expoziție permanentă a bazarului german
IOSEF JIKELI
SIBIU, str. Cisnădiei (Heltauergasse) 47.-- Telefon 190.

Consemnarea mărfurilor expuse:

Sticlă, porțelan, obiecte de bucatărie. — Instalație completă de bucatărie în diferite prețuri. — Cadouri de argint, nichel și aramă. — Obiecte decorative. — Ciasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminu). Obiecte de oțel englezesc și Solinger, tacâmuri. — Scule bisericești catalog gratis. — Cadre pentru tablouri și ținătoare de fotografii. — Lămpi pentru electricitate. Garnituri de spălat, mese de spălat, băi, carnise, mobile de fier. — Amintiri din Sibiu. — Noutăți sosesc neconținut. — Prețuri ieftine.

(He 312-30)

De aproape 50 de ani renumita firmă

Heldenberg

din SIBIU str. Heltauer 9

este cele dintâi și unicul magazin de pianuri și harmoniuri al Transilvaniei, al cărei proprietari sunt specialiști în construirea pianurilor și au și diplomă de conservator. Oferă on public :

pianine, pianuri și harmoniuri,

instrumente alese cu pricepere dela cele mai bune firme cu cele mai ieftine prețuri de fabrică pe lângă deplină garanță.

FABRICĂ TRANSILVANIA DE BRÂNZETURI DE OAI E CU PUTERE ELECTRICĂ.

Carl Albrecht

Siibiu, str. Burgergasse nr. 13-15

Oferă cele mai renumite soiuri de brânză. Brânză secuiască, recunoscută de cea mai fină specialitate în lunile Martie—Septembrie. Brânză de prima calitate, unsuroasă și dulce, în lunile Septembrie—Februarie. Brânză de oaie Scunda, mai puțin unsuroasă. Cea mai bună calitate de brânză de munte în burdof. Producțiuni zilnică, — proaspete, expedate cu ramburs. —

Liste de prețuri și probe se trimet la cerere gratuit și franco.

A 1279

Alife „Măgnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșății și contra tuturor boalelor de piele. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbărciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fil. Pudră „Măgnás” (în 3 culori) 1 cutie 1 cor. 50 fil. Săpun „Măgnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Măgnás” pentru mâni:

foarte folositor pentru catifelarea mânilor roșii, degerate, crepate, aspre și sbărcite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselină, deoarece efectul cosmeticului „Măgnás” e sigur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și ziua. — Prețul 90 fil.

„Anti pertussin”:

mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului, tusei măgărești la copii. — Prețul 1 cor. 80 fil.

Spirit „Prima”:

mijloc excelent contra reumei și podagrei, durerii de cap și de dinți. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1.50 fil.

Spirit „Cappilloform”:

singurul mijloc excelent contra căderii Părului. — Prețul 1 cor 50 fil.

„Deutoform” apă pentru gură:

cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru impedarea stricărei dinților. — Prețul 1 cor. 50 fil.

Balsam de Ardeal pentru stomac:

mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1.50 fil.

Vopsitor pentru păr:

în culoarea neagră, întunecată și brunăată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturile de pat. — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr:

redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fil.

Contra ciumei de porci:

precum și în contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este praful de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fil. O singură întrebuințare a prafului de Ardeal pentru galițe incetează perirea galiților. — Prețul 1 cor.

Hyppnonervin:

singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei. Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

KELEMEN SÁNDOR ZILAH. — Vă pășiți de imitații!

Agentia principală a fabricii de mașini a căilor ferate Imp. și reg.

Mare depozit de mașini de îmblătit, motoare cu benzină, absolviitoare de gaz, cu gaz, locomobile, mașini cu aburi, aranjamente pentru mori totfelul de mașini și rechizite economice. *Noutate! Patent Record II, mașini de semănat, excelentă: 3 mașini combinate.*

Agentia fabricii de mașini Massey-Harris soc. pe acții în

TORONTO (America-nordică), pentru legarea snopurilor, mașini secerătoare, aparate pentru cositul ierbei, tăvălicuri și grăpi cu colți. *Noutate! Mașină sistem Massey-Harris pentru grebarea brezdelor combinată cu aparat pentru întorsul fânului, două mașini combinate, executate din oțel.*

Agentia fabricii de mașini FEHÉR MIKLÓS soc. pe acții

BUDAPESTA, pentru locomobilele „Record” cu benzină, pluguri, îmblătitoare și vehicule, — pentru mănarea morilor, motoare cu benzină și oleiu brut și achizite pentru mașini de îmblătit, precum și aparate de tăiat pentru mori și pentru despicarea lemnelor. Aranjamente complete pentru cemeră de nutrețuri.

Agentia soc. pe acții Alfa Separator

pentru totfelul de mașini pentru lăptării, aparate pentru răcirea untului, vase pentru lapte, aranjamente complete pentru lăptării; cele mai bune aburiitoare pentru nutrețuri.

Automobile, autobusuri în orice mărime cu garanță.

Mașini pentru transportări e greutate cu aburi și benzină

Ardesie-Eternit, cel mai bun material pentru acoperit.

Schimb de orice fel de mașini de îmblătit; motoare, mașini și rechizite economice excelente.

Achizite pentru orice mașini, cu prețuri ieftine.

Reparaturile mașinilor și a rechizitelor economice se execută cu specialitate și cu prețuri foarte ieftine.

Birou și depozit: **IOSIF LÁNYI** Brașov strada Lungă 201.
Telefon Interurban: 382.

(La 505)